

הכנסת

הכנסת העשרים-וארבע
מושב שני

פרוטוקול מס' 48
מישיבת הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי
יום שלישי, כ"ח באדר א' התשפ"ב (01 במרץ 2022), שעה 11:15

סדר היום:

בחינת הצרכים והמענים הקיימים לקהילה הטרנסית

נכחו:

חברי הוועדה:

עאידה תומא סלימאן – היו"ר
גבי לסקי – מ"מ היו"ר
נעמה לזימי

חברי הכנסת:

איתן גינזבורג
מיכל רוזין

מוזמנים:

מירי מוסקוביץ	– מנהלת תחום פ"א נוער, צעירים ונשים בזנות, משרד הרווחה והביטחון החברתי
גידי פרץ	– מנהל תחום צמצום פערים בבריאות וממונה על מניעת גזענות, משרד הבריאות
רז גרוס	– ד"ר, יושב ראש הוועדה הארצית להתאמה מגדרית, משרד הבריאות
דפנה גוטליב	– אגף ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
רחלי דומבר	– ראש תחום קהילת להט"ב, משטרת ישראל
אברהם מוטולה	– לשעבר המשנה למנכ"ל משרד הרווחה
אור רם	– עובד סוציאלי, מעברים – לקהילה הטרנסית
עומר אלעד	– מנהל מערך עובדים סוציאליים, מעברים – לקהילה הטרנסית
מיכל סטולר	– עובדת סוציאלית וחוקרת, פרויקט "גילה" להעצמה טרנסית
גילי בסון	– מנהלת מענים קהילתיים, המרכז הגאה
מירב לבני קייש	– מנהלת ארגון ברית הלביות, ארגון משפחות לילדים טרנסים
ערן גלובוס	– עו"ד, סגן יושב ראש וועדת זכויות הלהט"ב, לשכת עורכי הדין
אלישע אלכסנדר	– מנכ"ל עמותת "מעברים לקשת הטרנסית"
תהילה בסה	– מנכ"לית, בת קול ע"ר
אוהד פינצ'בסקי	– חברותא – פרויקטור המרכז למאבק בהמרה בהובלת חברותא
נתנאל שלר	– עו"ד, מנכ"ל חברותא
גל וגנר	– החברה לרפואת הלהט"ב
אור קשת	– האגודה למען הלהט"ב
ישראל גיא	– עובד סוציאלי להתמכרויות להט"ב
נדב בציר	– Leb tech
סיוון קניאל	– Leb tech
שרון רוזנפלד	– מנהלת "הגג הוורוד"

ייעוץ משפטי:
ענת מימון

מנהלת הוועדה:
דלית אזולאי

רישום פרלמנטרי:
ענת נחום - חבר תרגומים

בחינת הצרכים והמענים הקיימים לקהילה הטרנסית**היו"ר עאידה תומא סלימאן:**

שלום לכולם, היום ה-1 במרץ 2022 ואנחנו, הנושא שלנו היום הוא בחינת הצרכים והמענים הקיימים לקהילה הטרנסית. היום הישיבה מתקיימת בצל או תחת הכותרת של "ציון יום הקהילה הגאה", שיזם חבר הכנסת איתן גינזבורג. אני חושבת שאולי באיזה שהוא שלב הוא גם כן יצטרף לדיון הזה ודווקא רציתי לתת לו לפתוח כי ככה נהוג בימים מיוחדים בכנסת – היוזם או היוזמת מבין חברי הכנסת הם אלה שפותחים את הדיון ומציינים את הדברים המרכזיים. אבל אני בטוחה שכולם יודעים שהוועדה הזו דנה בנושא הזה לא פעם ויותר.

גם ב-16 בנובמבר בשנה שעברה, אנחנו יזמנו דיון בוועדה באותו הנושא ואני אתייחס לדיון של היום כדיון המשך לדיון הקודם. אנחנו ננסה גם לבדוק איך התקדמו הדברים מאז שהוועדה התכנסה בנושא. אני שמחה גם לראות שחברת הכנסת נעמה לזימי נמצאת איתנו וגם חברת הכנסת גבי לסקי אשר ניהלה את הדיון הקודם וביד רמה, אני חייבת להגיד.

גבי לסקי (מרצ):

ביד עדינה.

היו"ר עאידה תומא סלימאן:

רמה ועדינה. אני גם אתנצל שבעוד כמה דקות אני מוסרת את השרוול לחברת הכנסת גבי לסקי. כמו שאתם יודעים מתקיימים בכנסת בימים אלו דיונים קדחתניים בנושא חוק האזרחות, החוק הגזעני באופן מחריד בעיני ואני חושבת שלצערי הרב, עם הסחף הקיים לרוב בתוך הכנסת לחקיקת החוק, אנחנו המעטים שקיימים כחברי כנסת שמתנגדים לחוק הזה, אנחנו חייבים להיות בחזית המאבק נגדו.

גבי לסקי (מרצ):

אני באה משם עכשיו.

היו"ר עאידה תומא סלימאן:

את באה משם? אז זהו, צריך להחליף אותך גם שם. את תחליפי אותי פה ואני אחליף אותך שם, אני אתייצב. אני קודם כל רק רוצה להגיד שהוועדה שלנו כשמה היא וועדה לקידום מעמד האישה, אבל כן לשוויון מגדרי והנושא של קבוצות בתוך האוכלוסייה, אנחנו דנים גם בוועדה באופן מתמיד ואנחנו נעשה את הכל כדי לקדם גם את הנושאים האלה ואני בטוחה גבי שאת תמשיכי בדיוק איפה שסיכמתם את הדיון בפעם הקודמת. אז בהצלחה לכולכם ואני מתנצלת שוב, אני מוסרת לגבי את ניהול המשך הדיון.

(היו"ר גבי לסקי)

היו"ר גבי לסקי:

תודה רבה לכבוד יושבת הראש, גם על הדיונים החשובים האלה וצוהריים טובים. אני גם רוצה, כבר בתחילת הדיון באמת להגיד תודה לצוות הוועדה, שבאמת עוקבים אחרי כל הנושאים וממש תודה רבה על הנוכחות שלכם כאן איתנו היום. כי לא מדברים על הקהילה בלי הקהילה. אז זה אחד הדברים החשובים.

אז קיימנו פה דיון באמת ראשוני, ב-16 לנובמבר בנושאים ובבחינת הצרכים והמניעים הקיימים לקהילה הטרנסית ובאמת קיבלנו שיתוף פעולה של משרדי הממשלה, לא כולם אבל כמעט כולם ואנחנו נדבר על זה ואנחנו פשוט עושים היום, ביום המיוחד הזה שבו באמת כל הוועדות עוסקות בנושאים של הקהילה, אז אנחנו נמשיך ונעקוב על מנת שלא נקיים רק דיוני סרק ללא המשכיות.

אני רוצה לומר גם תודה לארגונים של הקהילה, שזה אחד הדברים באמת החשובים – גם באמת לברית הלבאיות, לפרויקט גילה, למעברים, לאגודה שאיתנו, שבעצם מלמדות אותנו ושמזינות אותנו בכל מה שקורה בשטח וזאת על מנת שאנחנו נוכל מפה להמשיך ולנסות לעשות תיקון עומק.

לפני שנתחיל ממש לעומק אני חייבת קודם לספר לכם משהו שאני, זה לא סיפור, זה מעשה. בעקבות חלק מהשיחות פה הגשתי בקשה למנכ"ל הכנסת לעשות בכנסת שירותים רב מגדריים או א-מגדריים. אני יודעת שזו בעיה, בעיקר בבתי הספר שצעירים וצעירות צריכים וצריכות להתמודד עם השאלה הזאת וקיבלתי תשובה ממנכ"ל הכנסת של "מה את רוצה? יש שירותים רב מגדריים..". ונתנו לי תמונות של שירותים עם אישה וגבר.

אז אנחנו בכנסת, כן? וזו התשובה. אז נכנסתי אליו שוב ואמרתי לו "תשמע, יש מציאות חדשה שכנראה הכנסת עדיין לא הדביקה את המציאות הזו ויש צרכים אחרים, שאפילו בכנסת עדיין לא מוכרים..", אז ישבנו, הסברתי לו, הראיתי לו ואני מקווה שיהיה מצב להתקדמות. כי אני אמרתי לעצמי שאם אנחנו לא נוציא מפה את הקול הזה, אם לא תהיה לנו פה דוגמא, אז קשה לנו גם לדרוש את זה גם במקומות אחרים.

אבל זה גם עניין של חוסר ידיעה, חוסר מודעות למציאות הרב מגדרי, הרב גונית שהיא עדיין לא חלק מהציבור ואולי אני אפילו מעיזה לומר – רוב הציבור עדיין לא מכיר ולא מודע לה וזה חלק מהתפקיד שלנו גם, להביא את זה ולהנגיש את, בטח לאפשר את זה. אז אני מקווה שמהכנסת בקרוב תצא בשורה בעניין הזה ונמשיך למקומות אחרים.

אז זהו, אז כמו שעשיתי גם בפעם הקודמת, אני קודם כל רוצה לבקש מהמוזמנים והמוזמנות לדבר ואחר כך אנחנו נשמע התייחסויות של המשרדים להתקדמויות ולשאלות שעולות. אז אני מבקשת שנשמע את גילי בסון מהמרכז הגאה.

גילי בסון:

היי שלום. אני שמחה להיות כאן ואני מודה על ההזדמנות לדבר. אני שמחה גם שהזכרת שאני מהמרכז הגאה, כי באמת חשוב לי לציין שבאופן כמעט קבוע אנחנו לצערי נעדרים מהשיח, זאת אומרת לא מוזכרים בשיח. אני חושבת שזה לא סתם.

אני רק רוצה לספר ממש בקצרה על הפעילות שלנו בתוך המרכז הגאה, פעילות שנוגעת לנשים טראנסיות ובהמשך אני אתייחס גם ללמה אנחנו מרגישים או יותר נכון למה יש לי הרגשה שאנחנו לא חלק מהשיח.

אז באמת, המרכז הגאה הוא גוף עירוני והוא פועל תחת רשות עירונית, עיריית תל אביב – יפו. בתוך המרכז הגאה ייעדנו פרויקט ייחודי לנשים טראנסיות בשם "פרויקט לולה". פרויקט לולה גם מלווה בעצם נשים טראנסיות, את הנשים עצמן – ממש פוגש נשים יחד עם מנטורית שמלווה אותן, אנחנו יוצאים לזירות זנות אחת לשבוע לפגוש את הנשים עצמן ובהצלחה, בא לי להגיד בהצלחה רבה, למרות שזה במספרים קטנים אבל זה ממש משמעותי – מגיעות נשים שאנחנו פוגשים בזירות אלינו לתוך המרכז הגאה. לפעמים הן מגיעות לשתות קפה ולפעמים הן מגיעות להרבה יותר מזה.

אנחנו רואות אוכלוסייה מאוד רחבה של נשים טראנסיות, זה לא רק צעירות וזה לא רק ילדות. אנחנו מלוות מישהי שנמצאת בדיוור מוגן – אישה בת 80, אישה מהממת שבדיוק השבוע הבאנו לה טלוויזיה בתרומה. לאחרונה הקמנו את "הבוטיק של לולה", שזו מין חוויה מתקנת כזו לקניית בגדים.

היו"ר גבי לסקי:

אז תזמיני אותי.

גילי בסון:

בכייף, את מוזמנת תמיד. אז יש לנו בעצם את האפשרות להזמין בנות ולתת להן איזו שהיא חווית קנייה חיובית. גם כמובן למי שאינה ידה משגת אבל לא רק, זה גם לבוא ולבחור בגדים ולהתייעץ איתנו ויש שם קבוצות חברתיות שאחת מהן אפילו מונחית על ידי עובדת סוציאלית ואחת מיועדת למה שאנחנו קוראות לו "דור המייסדות", בדרך כלל קוראים לזה "הגיל השלישי", אנחנו אומרות "דור המייסדות" ויש לנו עוד הרבה מענים.

עכשיו גם התחלנו להקים מענים לגברים טרנסים – כמו קבוצה לגברים טרנסים – כמו שיש "נישוי" קול אז אנחנו הראשונים בארץ לעשות תהליך של "גברור" קול, שזה משהו שלא דיברו עליו עד היום והנושאים האלה חשובים לנו.

אני ערה לחבריי הארגונים – מעברים שעושים עבודה נהדרת, טראנסיות ישראל, פרויקט גילה וכמובן, ברית הלבאות, אנחנו מרגישים שאנחנו שותפים לכולם ולפעמים אפילו אחות גדולה לכולם ובאופן קבוע אנחנו "מודרים" גם מהישיבות וגם מלהזכיר את הפעילות שלנו ואני רואה את זה מתוך איזה שהוא חשש שהתקצוב יעבור דרכינו או שאנחנו נוכל להעיר ואני חייבת להגיד שאי אפשר לנתק את מה שקורה במענים גם שעד עכשיו לא מתרוממים – כמו הבית הטרוני ומענים נהדרים שצריכים לקום, כי זה לא מתנתק מפוליטיקה. אני מרגישה שזה לא רואה את השטח, כמו שאני בתפקידי כמנהלת מענים קהילתיים במרכז הגאה רואה את השטח.

נעמה לזימי (העבודה):

סליחה, מה הכוונה 'לא מתנתק מפוליטיקה'?

גילי בסון:

אני אסביר. אני מרגישה שנכנסו לשיח המון אג'נדות, כמו נגיד בדיונים שהיו סביב הקמת הבית הטרוני והצורך של עיריית תל אביב לתמוך בפרויקט ולהבין מה הוא אומר, אז נכנס באמת השיח של "רגע, אבל במרחב הזה צריך להיות גם א-בינארי, צריך להיות גם טרנס, צריך להיות גם - - -", אני מסכימה, בהחלט צריך שיהיו מענים לכולם ואמא ואבא צריכים לראות את כל הילדים שלהם, בזה אין לי ספק. עם זאת, זה שוב מדיר את הכוונה לשמה התכנסנו – מרחב עבור נשים, עם דגש על נשים בזנות. זה המרחב שהתבקשנו ואותן נשים חוזרות ואומרות "אנחנו צריכות מרחב שהוא יהיה נטו נשים...". אז עוד פעם אומרים "לא, לא, לא, אתן לא מספיק מבינות..." "לא, אתן לא מספיק בדעה..." ואז הן פשוט מודרות ויוצאות מהשיח.

חשוב לי להביא את הקול שהוא לאו דווקא הקול שאני מצדדת בו, אלא את כל השטח, את הקולות של השטח. הסיבה שנשים מגיעות למרכז הגאה היא לא סתם ובהרבה ואנחנו מצליחים לפתוח עוד ועוד מענים וזה בזכות זה שאנחנו מספקות מרחב נשי לנשים לצד מענים אחרים לשאר הילדים שלנו.

היו"ר גבי לסקי:

אוקיי, בסדר. תודה רבה גילי.

גילי בסון:

תודה.

היו"ר גבי לסקי:

קודם כל תודה רבה לחבר הכנסת איתן גינזבורג שהצטרף אלינו.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

אני אשמח לומר מילה או שתיים.

היו"ר גבי לסקי:

אתה צריך לעבור?

איתן גינזבורג (כחול לבן):

כן, כן.

היו"ר גבי לסקי:

אוקיי, אז אנחנו נכבד את חבר הכנסת איתן גינזבורג שצריך לרוץ בין וועדות, אז סליחה נעמה.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

תודה רבה גברתי יושבת הראש, תודה לך שאת עומדת בראש הוועדה היום, תודה לצוות הוועדה שנרתם לדיון החשוב הזה ונאות לקיים אותו, תודה רבה כמוכן ליושבת ראש הוועדה הקבועה – חבר הכנסת עאידה תומא סולימאן, שתמיד באה ופותחת את שערי הוועדה ועוסקת בנושאים החשובים הללו.

הכנסת היום מייחדת את כל ישיבותיה לסוגיית הלהט"ב, היא עוצרת את מלאכתה מענייני סדר היום ופשוט בכל הוועדות, במליאה ובשדולה שתיכף אני אכנס אליה, היא מייחדת את כל הדיונים לנושא הקשת הגדולה של קהילת הלהט"ב. אני שמח שגם הוועדה הזאת נאותה ומצאה לנכון ליחד דיון בנושא הזה. הדיון הזה הוא לא מספיק, זה דיון שאנחנו צריכים להמשיך.

היו"ר גבי לסקי:

אנחנו בדיון המשך.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

הוא דיון ייחודי, בגלל שהוא מתקיים ביום הקהילה הגאה, אבל ברור שאני שמח שממשיכים אותו והוא דיון שצריך ללכת לאורך כל תקופת הכהונה של הכנסת, כי הדברים האלה צריכים לעבור מעקב ואני שמח שחברות הכנסת מצליחות לעשות פה עבודה טובה.

בכל הנוגע לקהילה הטרנסית אני רוצה להגיד מילה אחת שחשוב לי מאוד להגיד לפני שאני עוזב כדי להיות נוכח גם בדיונים אחרים. צריכה להיות אמירה מאוד מאוד ברורה ואולי אפילו יותר מזה מעבר לאמירה צריכה להיות הבנה של משרדי הממשלה השונים. נשים טרנסיות הן נשים – ככה פשוט, ככה צריך להתייחס אליהן ושהדברים לא יבלבלו מישהו.

עלילות הדם נגד נשים טרנסיות יובילו בסוף או מובילות גם היום לפעולות שאנחנו לא רוצים להכיר אותם בקרבנו. אגב, אנחנו רואים דברים כאלה מתחילים לצוץ בכל מיני חקיקות בכל מיני מקומות שונים בעולם, שאני לא רוצה אפילו לומר איפה ומה. אנחנו רואים שיש כרגע רדיפה כמעט של ממש, של ארגונים שונים, כנגד הקהילה הטרנסית וכנגד נשים טרנסיות. לאחרונה רצו לתבוע את משרד הבריאות על הדרישה לשינוי סעיף המין ללא ניתוח וכמובן שדחו אותם וטוב דחו אותם, אבל עצם זה שבאים לפקפק על זה – אנחנו בבעיה. אנחנו ממש בבעיה.

לכן, אני ממש פה פונה לכל משרדי הממשלה להבין ולהכיר בכך שהחברה השתנתה. אנחנו לא באותה החברה כמו לפני 20, 30, 40 או 50 שנה, אנחנו בחברה אחרת וכל העולם השתנה, היום אנחנו בחברה מתקדמת יותר ואנחנו צריכים לתת מענים למגוון רחב יותר של סיטואציות חברתיות, של אירועים, הקדמה מאפשרת לנו לבטא את עצמינו בצורה יותר טובה והחברה, הממשלה והמדינה צריכות להתאים את עצמן לחברה המשתנה. אבל צריך להגיד את הדברים ולהגיד אותם באופן ברור – נשים טרנסיות הן נשים. כך צריך להתייחס אליהן, כך צריך להתמודד איתן, כך צריך לפנות אליהן וכך צריך לטפל בהן.

אני מקווה שהמסר הזה יעבור בצורה חדה וברורה לכל משרדי הממשלה ובכל מקום אחר ואני שוב מודה לכל מי שהגיע לכאן היום – זו אחת מהוועדות המלאות שיש פה היום ואני שמח שיש פה נוכחות מלאה כל כך ואני רוצה שוב להודות לחברות הכנסת שנמצאות פה ושעוסקות בכך לא רק ביום מיוחד זה, אלא כדבר שבשגרה ואני בטוח שימשיכו לעסוק בכך בהמשך ואני רוצה להודות גם לכם על כך שהגעתם.

היו"ר גבי לסקי:

תודה רבה גם לך על השדולה ועל היוזמה המבורכת הזו של היום.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

תודה רבה וסליחה שאני לא יכול להישאר איתכם גם להמשך הדיון, אבל אנחנו נשמח לקרוא את הסיכום של הדיון וללמוד ממנו להבא, תודה רבה ולהתראות.

היו"ר גבי לסקי:

תודה רבה לחבר הכנסת איתן גינזבורג. עכשיו אנחנו עוברים לגברת מירב לבני קייש, המנהלת של ארגון הלביאות. אני רק אומר שאני אתן שלוש דקות של דיבור על מנת שכמה שיותר אנשים יוכלו לדבר. אנחנו, יש לנו שאלות רבות אחר כך למשרדי הממשלה, כי היה לנו דיון וביקשנו מהם תשובות ועדכונים ואנחנו באמת כולנו רוצות לשמוע מה יש להם להגיד על זה, בסדר? אז מירב בבקשה.

מירב לבני קייש:

אז תודה רבה. אני מירב, מנהלת ארגון ברית הלביאות ואני רוצה להגיד כמה מילים קודם כל קצת עלינו ואתן תסלחו לי שאני לא אדבר רק על מעמד האישה, כי כשאנחנו מדברים בעצם על טרנסים, אז הסוגייה היא קצת יותר רחבה.

אז מי אנחנו כארגון בעצם? ארגון ברית הלביאות הוא ארגון למען הורים לילדים על הקשת הטרנסית, מתוך איזה שהוא מקום לאפשר לילדים שלנו את האישוש המגדרי שלהם. בעצם כשילד יוצא מהארון, אחרי שהוא עובר איזה שהוא תהליך, אז גם ההורים עוברים איתו תהליך וצריכים מענים וצריכים עזרה וצריכים כלים על מנת לדעת איך להתמודד עם המסגרות השונות, כדי להתמודד עם תחומים שונים. כי יש את המעטפת המשפחתית שההורים נותנים אותה, אבל ההורים זקוקים למעטפת החיצונית שאליה אני קצת יותר אתייחס בדברים שלי.

הסיבה שדיברתי על כל העניין שאני לא מתייחסת רק לזכויות נשים היא שכשאנחנו מדברים על טרנסים זה מנעד קצת יותר רחב. אם אני אתייחס למשל לכל הנושא של בריאות, אז במעבר והיום הגיל הולך ויורד. זאת אומרת אנחנו מדברים על הילדים הצעירים שנמצאים אצלנו בארגון הם ילדים בני שלוש ומעלה. אז אנחנו מדברים על התמודדות של מערך הבריאות עם כל הנושא הזה, אנחנו מדברים על פניות של רופאים לכל הנושא המגדרי. ילד שמגיע לרופא המשפחה שלו ומקבל מענה שהוא לא על פי הנראות שלו, לא על פי ההתייחסות של הוריו – אלא על פי מה שכתוב ברישומי קופת החולים ולצערנו, רישומי משרד הפנים לא משתנים עד אחרי הניתוח ואם אנחנו מדברים על הניתוח ניתן לעשות אותו מעל גיל 16 במגזר הפרטי ומעל גיל 18 בציבורי וגם זה משהו שאנחנו רוצים לפעול על מנת לייצר מצב, שאם בפרטי ילד שהוריו ידם משגת יכול לעשות את הניתוח ולהתחיל את השינוי, אז להחיל את זה גם על הניתוחים הציבוריים להתאמה מגדרית.

בעצם נוצר איזה שהוא פער במגוון חברתי - כלכלי, שמאוד משפיע אצלנו על ההורים.

היו"ר גבי לסקי:

מירב תשתדלי לסיים.

מירב לבני קייש:

אחד הנושאים החשובים ביותר שאנחנו עוסקים בו זה מערכות החינוך. הילדים שלנו נמצאים במערכת החינוך מגיל הגן ועד בתי הספר, חטיבות הביניים, בתי הספר התיכוניים וכולי. מערך החינוך מתקשה מאוד בקבלת הילדים, אין לו עדיין את הכלים. אנחנו עובדים עם שפ"י, אנחנו עובדים עם המשרדים השונים ואנחנו עדיין זקוקים לכל המענים.

אחד הדברים האחרונים זה באמת נושא הרווחה, העובדים סוציאליים. לצערנו, העובדים סוציאליים לא נותנים מענה מתחת לגיל 13 וילדים אצלנו זקוקים מאוד למענים האלו כי הם מתחילים את ההתאמה המגדרית שלהם, את השינוי המגדרי שלהם בגיל יותר צעיר. הילדים האלה לא מקבלים את המענים האלה וזה משהו שההורים מאוד זקוקים לו וזה לא בנמצא.

לכן בעצם אנחנו נמצאים באיזה שהוא מקום שכשההורים מקבלים את המעטפת שלהם, אבל בעצם יוצא מצב שהילדים יכולים להתפתח, לגדול ולהגיע למקומות שאליהם הם באמת מסוגלים להגיד ולא להיתקע בדרך.

היו"ר גבי לסקי:

תודה מירב, אחר כך אנחנו ניתן כמובן הזדמנות להשיב וגם יש לנו, יותר נכון – היו לנו סיכומים בדיון הזה וגם פנינו למשרדים ואנחנו לא ממש קיבלנו התייחסויות ותשובות ואנחנו כן נרצה לשמוע אותם פה לפחות.

מירב לבני קייש :

תודה רבה.

היו"ר גבי לסקי :

תודה רבה. אני אתן עכשיו את רשות הדיבור לעו"ד נתנאל שלר, מנכ"ל חברותא.

נתנאל שלר :

אז קודם כל תודה רבה על הדיון. כמובן כמו שאמרתם, הדיון חייב להיות בתדירות הרבה יותר גבוהה. המצב פה הוא באמת – צו השעה. אני כבר אגיד כל מיני דוגמאות שקרו אצלינו בחברותא שבאמת מעידים על זה שהמצב עוד לא טוב, הוא עוד רחוק מלהיות טוב.

אני אתחיל מאיזה שהוא סוד, סוד מאוד מאוד סודי שאנחנו עוד לא חשפנו לאף אחד, אבל גם בקהילה הדתית, בכל המגזר הדתי והמגזר החרדי ישנם טרנסים וטרנסיות. זו איזו שהיא הפתעה כזאת שהכנסת כנראה עדיין לא מכירה בזה ואף אחד לא יודע על זה – אבל הנה, חשפנו את הסוד. יש אצלינו טרנסיות שמגיעות ואיך שהן נכנסות לקבוצות החברתיות, שהן גם קבוצות חרדיות, הן מעבירות את הפרות אל מאחורי האוזניים ומרגישות הן לאותן שעתיים מסכנות, שאחריהן מיד הן חוזרות לחיות בשקר ובאומללות והן יודעות שאם הן יחשפו את זה בפני המשפחה או בפני הקהילה אז לא יהיה להן לאן לחזור או שהן יצטרכו לעזוב את - - - .

נעמה לזימי (העבודה) :

סליחה שאני קוטעת אותך. אני חייבת לרוץ להצבעה בוועדת כספים ואני מקווה מאוד שאני אחזור אז אני לא נוטשת את הדיון, אבל יש הצבעות שאני חייבת להיות נוכחת בהן.

היו"ר גבי לסקי :

לא, ברור שחברת הכנסת ליזמי היא שותפה מלאה של כל הנושא.

נתנאל שלר :

אז אני אמשיך. המצב פה הוא או שהן באמת יגיעו לקבוצות שלהן, טרנסים וטרנסיות שיגיעו באמת לקבוצות והן ירגישו הן והם לאותן שעתיים בקבוצות או שהן יצטרכו לעזוב את הילדים או את המשפחה או את הקהילה ואנחנו רואים את זה הרבה. אנחנו רואים הרבה טרנסים וטרנסיות שבשבילם כל העולם הדתי היה הכי חשוב להם בעולם והם לא רצו לעזוב ולנטוש אותו אבל לא הייתה להם שום ברירה אחרת, אלא באמת לבחור בחיים לפני הדת והם איבדו הרבה מחייהם כתוצאה מכך.

עוד דבר שרציתי להגיד, זה גם כל הנושא של הליווי שאנחנו עושים לטרנסים וטרנסיות דתיים וחרדים. אין כרגע, אנחנו בקשר עם מעברים ועם טרנסיות ישראל, אני מצטער אם אני אשכח כל מיני ארגונים – טרנסיות ישראל, מעברים, פרויקט גילה.

גילי בסון :

המרכז הגאה, נעים מאוד.

נתנאל שלר :

המרכז הגאה כמובן, אנחנו בקשר איתו ועוד מעט אוהד, שהוא מוביל את המרכז למאבק בטיפולי המרה יתן נגיעה על חברותא והמרכז הגאה.

אנחנו עוברים גם את כל הנושא של תהליך הליווי וכל הנושא של ההתאמה המגדרית, זה משהוא שאין מותאם תרבות, לא תרבותית דתית – חרדית – ערבית ובעצם הם שוקעים בעולם שלא דובר את השפה שלהם, לא יודע לדבר בעצם איך לעשות את התהליך ואיך שומרים על הדת ועל הזהות הדתית שלהם לצד הזהות המגדרית שלהם והדבר הזה חייב לעבור איזה שהוא תהליך.

אנחנו כרגע, כחברותא, כל הארגונים פה וגם כל הנציגים והנציגות שיש פה ניזונים רק מפילנתרופיה, אבי מוטולה שניסה והוא קידם משהו פורץ דרך במשרד הרווחה, באמת.

היו"ר גבי לסקי:

אנחנו כמובן נשמח מאוד לשמוע אותו.

נתנאל שלר:

עשה תהליך מדהים, אבל אנחנו כמובן חיים רק על פילנתרופיה ובסוף כל הליווי הזה וכל התהליכים שיועצים מאצלינו, אנשי טיפול, עובדים סוציאליים, פסיכולוגים, מטפלים מיניים ועוד מטפלים רבים, גם רבנים שאנחנו נעזרים.

ש רבנים אבל זה ממש, בסודי סודות, הם לא רוצים להיחשף בשביל גם, לא להיפגע וזה משהו שכמובן צריך להיות במישור שהולך ודועך וכמה שיותר מהר להתחיל ולהוציא את זה החוצה. כי אותם טרנסים וטרנסיות לא מכירים בסוף את התהליך, הם לא הומאים דתיים וגם לסביות דתיות שגם, תהילה מנכ"לית בת קול תדבר על הדבר הזה, הם עברו כברת דרך עצומה, תהליך עצום בקבלה ובהכלה ביישובים הדתיים. יש לנו קבוצות, באפרת, באריאל, יש לנו קבוצות בכל הארץ ובערים ויישובים מאוד שמרניים ודתיים, אבל כל הנושא של טרנסים וטרנסיות עדיין מאוד רחוק מלהתקבל בחברה הזו.

היו"ר גבי לסקי:

הבנתי, קודם כל תודה רבה לך על הדברים האלה שהבאת פה בפני הוועדה. זה לגמרי מאבק משותף ויש לכל קהילה, אם יש מחסומים וגם מגדריים, טרנסים וכולי, אז בטח שיש גם את המחסום הדתי הזה שהופך את זה למסובך, לא יודעת אם יותר אבל בטוח שאחר ועם דגשים מיוחדים שצריכים לשים עליהם את הדעת, אז תודה. אתם לא הייתם, או שאני לא שמעתי אתכם בישיבה הקודמת, אז אני שמחה מאוד שאתם מצטרפים אל התהליך הזה על מנת שאנחנו נוכל באמת לעבוד על זה ביחד. אתה אמרת שאוהד רוצה לדבר איתנו, אתה רוצה לדבר איתנו על המרה לקהילה הטרנסית?

אוהד פינצ'בסקי:

תודה רבה. אז באמת שמי אוהד, אני הפרויקטור של המרכז למאבק בהמרה מבית חברותא ואני גם כן בעצם במרכז הגאה. אז תודה רבה גם לחברות הכנסת וכמובן, גם לשאר הפעילים והפעילות.

אני אספר לכם סיפור. במוצאי שבת האחרון התקשרה אליי טרנסית, שהיא בעצם ראש כולל. כולל זה מקום שלומדים בו תורה גברים לאחר הנישואין והיא התחילה לספר לי איך היא הגיעה להיות ראש כולל, שהיא בעצם התחילה לספר למשפחה על החוויות ועל הכל והמשפחה החליטה לכלוא אותה ב"כלוב זהב", עם תקציבים יפים, עם תלמידים ועם המון שפע והמון אומללות. אז מצאתי את עצמי במוצאי שבת מדבר יידיש, יידיש זו שפה פחות מגדרית אז היה יותר נוח, עם בחורה טרנסית מקהילה חסידית שעומדת ברשות כולל.

טיפול ההמרה המגדריים שפחות מדוברים, הם יותר קשורים למציאות של המרה. זאת אומרת, בניגוד למצב של טיפול או ניסיון ההמרה עצמו, המציאות של ההמרה היא חובקת כל והיא בשטח, היא יכולה לבוא מהמשפחה גם, זה בעצם 24/7 של טיפול שקשה לאסור אותו בחוק, כי הוא פשוט קורה כל הזמן. הוא פחות מדובר. אז ככה שאנחנו במרכז למאבק בהמרה, אני יכול להגיד שנתנאל מאוד דוחף וגם המרכז הגאה שהם מהממים, מאוד מנסים כן להעלות את המודעות ביחד עם ארגונים אחרים וללמוד את השטח.

יש גם סיפורים משמחים, כן? אני הייתי בשבת לפני כמה זמן והייתי גבאי בבית הכנסת והייתי צריך כהן להעלות לתורה והיה שם רק קוויר א-בינארי שרצה לעלות וביחד לימדו אותי איך בעצם לעלות לתורה, כי בעצם צריך להגיד בן או בת זה והיה מאוד מעניין. אז יש גם דברים טובים שקורים בשטח, הם לא צריכים רק לבוא מהשטח ואני חושב שהם צריכים גם לבוא מלמעלה.

אם כבר קיבלתי את ההזדמנות אז אני רוצה לגנות, עכשיו באמת אנחנו עושים התקדמות במאבק בטיפול ההמרה על רקע נטייה מינית ואני רוצה לגנות את ההשוואה הטיפשית והמרושעת שנעשית בין טיפולי המרה לטיפול התאמה מגדרית.

היו"ר גבי לסקי:

חד משמעית.

אוהד פינצ'בסקי:

זה טיפשי, כי זה פשוט לא נכון מדעית וזה מרושע כי לובי השנאה משתמש בזה על מנת להגיד שאנשים צבועים ואין ספק שצריך להרים קול כנגד זה. תודה רבה.

היו"ר גבי לסקי:

תודה רבה על הקול הזה, אנחנו איתכם ויכול להיות שאנחנו גם ננסה לעשות גם אולי דיון ספציפי על כל הנושא של ההמרה. ננסה לקיים דיון יחד עם שר הבריאות ואולי גם גופים אחרים על מנת שאנחנו נוכל גם להתייחס לזה פה. שר הבריאות מקדם הליכים לאסור טיפולי המרה וזה מאוד מאוד חשוב, אבל כמו שאתה אומר, יש דברים שזה 24/7, שקשורים גם למשפחה ולסביבה הטבעית אבל אין מה לעשות וגם איתם צריכים לדעת איך להתמודד. עכשיו אני אפנה בבקשה לאור קשת מהאגודה למען הלהט"ב.

אור קשת:

שלום לכולם.

היו"ר גבי לסקי:

שלום אור, תודה גם כן על הארגון ויש לך שלוש דקות.

אור קשת:

תודה לך גברתי יושבת הראש על הדיון הזה, זה בעצם דיון שממשיך את הדיון שעשינו לפני שלושה וחצי חודשים ואני חושב שחשוב מאוד שנתרכז ונמקד בעניין הזה. כי לפני למעלה משנה נעשתה עבודה פורצת דרך וראשונית ותקדימית, זה נעשה בממשלה הקודמת. שלושה שרים שהבינו שיש צורך ויש בעיות שקשורות בקהילה הטרנסית, במפגש שלהם עם הממסד, שחייבים לתת עליהם את הדעת.

הצוות הזה הוקם, בראשות הצוות עמדו המשנה למנכ"ל משרד הרווחה דאז, מר אבי מוטולה שנמצא איתנו ואני חושב שחשוב גם שנשמע את ההתייחסות שלו על העבודה שנעשתה שם ויחד איתנו הייתה גם דינה זילבר שהיתה אז המשנה ליועץ המשפטי לממשלה ונעשתה שם באמת, עבודה מאוד יסודית ורצינית, יחד איתנו, יחד עם נציגות מהארגונים ונציגות של האקדמיה כדי למפות ולהבין איפה החסמים, בעיקר מול שלושת המשרדים הרלוונטיים וההמלצות האלה קיימות, נכתבו, נחתמו, עברו את כל האישורים שנדרשו להן והונחו בפני השרים כבר בקדנציה הזאת, לפני קרוב לשמונה חודשים ומה שמעניין אותי זה לראות מה התקדם מאז.

היו"ר גבי לסקי:

אז לשם זה התכנסנו כאן היום.

אור קשת:

אני אגיד שמההתרשמות שלנו באמת, במשרד הבריאות ובמשרד הרווחה יש תהליך שנעשה, אולי הוא לא תמיד נעשה בקצב הנכון או לפי הציפיות שלנו, אבל כן יש התייחסות רצינית למסקנות הוועדה ויש שם תהליכים שקורים ושנחנו מקווים שיבשילו בזמן הקרוב. מול משרד המשפטים המצב הוא קצת אחר ואני/אנחנו חושבות וחושבים שלכל הפחות, מגיע לנו איזה שהוא דין וחשבון לגמי מה ולאן אנחנו הולכים מכאן – האם ההמלצות האלו יוטמעו, האם הן לא יוטמעו, האם יש סיבכה לכך שהן לא יוטמעו ואם כן אז מה הם לוחות הזמנים?

היו"ר גבי לסקי:

אוקיי, אז קודם כל תודה על המבוא של הדברים האלה. אני אקח את הדברים שלך מכאן ואני אומר שאנחנו סיכמנו בדיון הקודם, שנערך כאמור באמצע חודש נובמבר, אנחנו סיכמנו בוועדה את הדברים הבאים"

- “הוועדה קוראת לשר המשפטים, שר הבריאות ושר הרווחה:**
- 1. לאמץ את המלצות הצוות הבין משרדי לקידום האוכלוסייה הטרנסית בישראל.**
 - 2. הוועדה קוראת לשר הבריאות לפעול לקיצור הבירוקרטיה בזמן ההמתנה לוועדה להתאמה מגדרית וגם בזמן ההמתנה לניתוחים להתאמה מגדרית.**
 - 3. הוועדה קוראת למשרד הבריאות ולקופות החולים לטפל בבירוקרטיה בהוצאת טופס 17 ומבקשת לפעול לנוהל עבודה מתואם ומסודר ולהביא עדכון לידי הוועדה בנושא בתוך חודש..”, שזה לא קרה.**
 - 4. הוועדה מבקשת ממשרד הרווחה והביטחון החברתי לפעול לפרסום נוהל תקנות עובדים סוציאליים בהנחיות לעבודה טיפולית מיטבית עם הקשת הטרנסית בשיתוף ארגוני הקהילה וממליצה לבחון את המודל התל אביבי ולממשו בערים נוספות..”.**

כמובן שאנחנו ביקשנו גם תשובות לגבי כל ההמלצות של הדו"ח עצמו, כמו הדברים שעלו כבר קודם על שינוי סעיף המין בתעודות הזהות וכולי.

אז באמת, נמצא איתנו פה אברהם מוטולה, לשעבר משנה למנכ"ל משרד הרווחה ומי שעמד בראש הצוות הבין משרדי בעבר. אני קודם כל מודה לך מאוד על כך שאתה איתנו היום ואני ממש אשמח לשמוע ממך גם כן על המסקנות, וגם אם יש לך מושג ואם אתה יודע מה קרה מאז בתור מי שעמד בראש הוועדה.

אברהם מוטולה:

אז קודם כל בוקר טוב, זו באמת הסיבה שאני הגעתי היום לכנסת ואני מאוד מברך על הדיון הזה, אני גם שמח על כך שנעשים תהליכי מעקב אחר המלצות הוועדה. הוועדה פעלה בזמן שיא של פחות מחודשיים שחלפו מרגע ההתכנסות הראשונה של הוועדה ועד פרסום דוח הביניים, כדוח טיוטה לקראת חתימה של השרים.

אנחנו נפגשנו עם כלל הארגונים הלהט"בים. אני עמדתי בראש הצוות בהיותי המשנה למנכ"ל משרד הרווחה, עד לפני כארבעה חודשים, כיושב ראש שותף עם דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה.

בפני הוועדה שלנו הוצגו למעלה מ-30 בעיות יסוד אשר קשורות לארגונים הטרנסים ואנחנו בחרנו לטפל בכ-16 בעיות ואל מול כל 16 הבעיות כתבנו המלצות. ההמלצות הן באמת חולקו לשלושה משרדים: משרד הרווחה, משרד המשפטים ומשרד הבריאות. לצערי הרב ופה אני ממליץ לגברתי, אני חושב שצריך לרתום גם את משרד החינוך.

היו"ר גבי לסקי:

משרד החינוך, אנחנו גם חושבים.

אברהם מוטולה:

הם היו איתנו בתהליך, אבל בשלב מסוים הם פשוט פרשו.

היו"ר גבי לסקי:

אתה יודע למה? הם אמרו לכם למה פורשים?

אברהם מוטולה:

זו הייתה ההחלטה ומדיניות של משרד החינוך באותה העת, אבל הם היו שותפים לכל הוועדה, לכל הדיונים וכל התהליכים ובאמת, 24 שעות לפני פרסום הדו"ח במעמד השרים הם החליטו לפרוש מהוועדה הזו. אז שוב, אני ממליץ לרתום את משרד החינוך לוועדה הזאת, כי סוגיות של תלמידים שהם טרנסים הן מאוד משמעותיות, בוודאי בכל מה שקשור לנוהלי עבודה מיטבית עם תלמידים על הקשת הטרנסית – בין אם זה בטיולים שנתיים, כל עניין השירותים שדיברת עליו קודם, צורת פנייה ועוד.

היו"ר גבי לסקי:

אז אני רוצה לעדכן אותך, שאמנם באמת הם לא היו חלק מהדוח, אנחנו גם כן באחת מהמסקנות שלנו מהדיון הקודם שנושא היה: **"..הוועדה מבקשה ממשד החינוך לעדכן את הוועדה בעניין לוח הזמנים לפרסום נוהל המלצות לשילוב ילדים טרנסיים בבתי ספר.."**, כי זה מה שאמרו לנו שהם עומדים לעשות, **"..שנכתב בשיתוף עם ארגון מעברים והוזכר על ידי נציגת הארגון בדיון.."**.

אז שלושה חודשים לא שמענו מהם, אבל אנחנו גם תזכרנו אותם והם נמצאים פה איתנו היום בדיון ואנחנו גם נשמע מהם.

אברהם מוטולה:

ובכל מקרה, לגבי משרד הרווחה, ככל שאני יודע – הדברים מתקדמים בקצב מאוד מאוד טוב ומשביע רצון ויש איתנו פה את נציגת המשרד שיכולה לעדכן מה המצב הנוכחי, שכן אינני בתפקידי ואני כמובן מברך ומודה על ההזדמנות שניתנה לי בזמנו, לעמוד בראש הוועדה הזו ואני שמח שהמסקנות וההמלצות יבוצעו בקצב המהיר ביותר לטוב האוכלוסייה הזו. אני חושב שזה חשוב ביותר ותודה לך כמובן.

היו"ר גבי לסקי:

תודה רבה, אנחנו עוד נביא אותך לפה הרבה נראה, עד שכל ההמלצות שלכם יישומו. אני עוד מעט אחזור עוד פעם לארגונים.

אברהם מוטולה:

אני יכול להוסיף עוד משהו ברשותך?

היו"ר גבי לסקי:

בבקשה.

אברהם מוטולה:

אני חושב שההמלצה הכי חשובה בדוח הזה, מתוך כל ה-16 המלצות שהמלצנו, הייתה הסוגייה של שינוי הסעיף המגדרי בתעודת הזהות. אני חושב שזו המלצה פורצת דרך וקבענו מנגנון מאוד מאוד טוב, אנחנו יחד עם האפוטרופסה הראשית, על מנת לממש אותו ואני חושב שיש בו פשוט חזון ובשורה טובה מאוד לנערים ונערות טרנסיים וטרנסיות בגיל 16 ומעלה ורק צריך לעשות את זה.

היו"ר גבי לסקי:

נכון. אז בוא, עוד מעט אנחנו נשמע גם ממשרד הפנים. אז אני במעבר ישיר באמת, עוברת למשרד לשירותים החברתיים, רק תציגי את עצמך בבקשה. יש לנו את ההמלצות ובאמת שמענו שהמשרד שלכם כן לקח את הדו"ח הזה ברצינות ואנחנו יודעים שעשינו פעילות, אבל אנחנו נשמח לשמוע מה כן נעשה, מה לא נעשה ומדוע.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

טוב אז צוהריים טובים. שמי מירי מוסקוביץ' אסולין, אני מנהלת תחום טיפול ושיקום אוכלוסיות ברצף הזנות. קודם כל אני מזמינה את הבית הגאה.

גילי בסון:

המרכז הגאה, תל אביב.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

סליחה, אני מזמינה את המרכז הגאה להעביר לי מייל מסודר. אנחנו באמת מנסים לפתוח ולשמוע את כל הארגונים ואת כל העמותות שנמצאים בקשת הטרנסיות וברצף הזנות – ברית הלביות, מעברים,

פרויקט גילה, אנחנו מזמינים את כולם ואני ככה פותחת עם זה שאני מזמינה אותך להעביר לי מייל מסודר ומבחינתנו בכל שולחן עגול שאנחנו מקימים, אנחנו רוצים שאתם תהיו שם על מנת להשמיע את הדברים שלכם. אז במקום הזה אין פוליטיקה, אני מתחילה בזה.

גילי בסון:

תודה רבה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אז מבחינת משרד הרווחה אני שמחה לבשר על פתיחת בית לינה, שזה מרכז לינת חירום לטרנסג'נדריות, שנפתח ביום ראשון שעבר. בסוף השבוע האחרון כבר היו לנו חמש פונות, שבאופן אישי אותי זה מאוד מאוד מרגש שמשדך נפתח ביום ראשון ובסוף השבוע כבר יש חמש פונות. אני מזמינה את כל הארגונים, כל מי שצריכה הלנת חירום – זה מקום מקסים, חדש, מאוד מאוד מפואר, מאוד מקבל את כולם, להגיע לשם.

היו"ר גבי לסקי:

איך מפרסמים, איך זה מגיע לאוזניים הנכונות?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אנחנו פרסמנו לכל הארגונים, לכל לשכות הרווחה.

גילי בסון:

היה שם עניין עם אופן הפרסום, סליחה שאני מתפרצת. זה קצת עוכב בהפצה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

נכון. אז אני רוצה רק להגיד לגבי אופן הפרסום שעמותה מסוימת כעסה למה פרסמנו בצורה מסוימת.

גילי בסון:

לא, לא, זו לא עמותה מסוימת. זה שוב חשוב להדגיש את הדבר הזה, זו לא עמותה.

קריאה:

זה כל הקהילה.

היו"ר גבי לסקי:

תספרו לי מה היה עם זה?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

הברושור שיצא, את רוצה את להגיד?

גילי בסון:

בשמחה, הברושור שיצא בעצם הזמין נשים להגיע למקום, כאשר מצוין בו "נשים טרנסג'נדריות", היו שם גם עוד כמה מגדרים שמוזמנים בניסוח, כן? ובנוסף לכך היה רשום שנשים מנוצלות בזנות. אף אדם, אף גורם טיפולי או מקצועי לא יסכים לכוזה דבר, לשפוט נשים מראש.

קריאה:

כשבונים מענים יחד עם ארגוני קהילה, יחד עם הקהילה, אז דברים כאלה קורים.

אור רם:

זה לא היה קורה, לא! זה לא היה קורה.

מיכל סטולר:

אני רוצה להסכים גילי, שזו לא הייתה התנגדות רק של עמותה מסוימת.

גילי בסון:

טוב מאוד.

מיכל סטולר:

כל אנשי המקצוע ולפחות אני באופן אישי, אני פניתי למנהלת המרכז וביקשתי שיתקנו את זה.

גילי בסון:

גם אנחנו, גם טרנסיות ישראל.

מיכל סטולר:

זה מעיד על חוסר הבנה מסוים וגישה מסוימת.

גילי בסון:

כן, נכון.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אוקיי, אז זה שונה ל"רצף הזנות". המילה "מנוצלות" הוצאה מהברושור.

היו"ר גבי לסקי:

דרך אגב, יש גם נשים טרנסיות שהן בכלל לא על רצף הזנות והן גם צריכות הלנה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אז אני, אני כנציגת משרד הרווחה אמונה על התחום הספציפי של רצף הזנות ואלה התשובות שאני יכולה להביא לוועדה היום. כמובן, אם תהיינה לוועדה שאלות נוספות, אני אאסוף את השאלות ואעביר אותן למי שצריך.

היו"ר גבי לסקי:

רגע מירי, רק שנייה. אנחנו הזמנו את נציגת המשרד על מנת שתיתן לנו תשובות לגבי היישום של הדו"ח – לא רק על פרק ספציפי.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אז יש לי.

היו"ר גבי לסקי:

יש לך?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

התשובות שיש בידי אני אמסור אותן ומה שלא אני אאסוף ואני אעביר. מבחינת הוסטל לגברים, ההוסטל בישורת האחרונה והוא אמור להיפתח בשבוע – שבועיים הקרובים.

אור רם:

הקהילה לא מעוניינת בהפרדה הזאת, דרך אגב.

גילי בסון:

זה לא נכון, מה זה הקהילה?

אור רם:

לנשים יש ערך לעשות בנפרד, לגברים? מה עם הגי'נדר קוויריס? הם יהיו ברחוב?

גילי בסון:

לא, חלילה וחס. אבל אל תגיד בשם כל הקהילה שאין רצון בהפרדה, יש גם גברים טרנסים.

קריאה:

יש רצון במענים לנשים. אני מדבר פה על דברים טרנסים ואני חושב שאני יכול לייצג.

גילי בסון:

גם אני מדברת בדיוק על זה, אני לא חושבת שאתה יכול לייצג את כולם.

היו"ר גבי לסקי:

טוב, אני חושבת שהדיון הזה זה משהו חשוב שבהחלט צריך להיות מונח על השולחן של משרד הרווחה, לראות איזה סוג של מענים נונים ולוודא שזה מותאם באמת לכולם. אני רואה פה כבר שלא כולם מסכימים על אופן המענה, אבל חייבים לתת מענה כמה שיותר רחב. אז זה כן משהו שצריך לקחת בחשבון, כי הרי אין היגיון לתת מענה אם הוא לא מותאם למי שאמור לקבל אותו. אז אני לא אומרת שהמענים שאתם נותנים הם כאלה או לא, כי אני לא מכירה את זה. אבל זה קודם כל כן חשוב לשמוע את הקול הזה של הקהילה, שיוצא מתוך הקהילה או מחלקה – לא משנה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

בדיוק זה מה שאמרתי, שיש קולות שונים, אנחנו שומעים את הקולות.

היו"ר גבי לסקי:

חברת הכנסת מיכל רוזין מצטרפת אלינו, תודה רבה. גם היא אחת מהאחראיות ליום החשוב הזה והיא גם יושבת ראש השדולה הגאה בכנסת, אז תודה רבה לך שהצטרפת אלינו ועל היום החשוב הזה.

מיכל רוזין (מרצ):

אני מתנצלת מראש שאנחנו ככה בתזזיתיות. אני כל הזמן חושבת על - - , שאם ישפכו עליי מים יפצלו אותי והדור שלי מכיר את זה, זה יכול לעזור לי להיות בכמה מקומות בו זמנית.

היו"ר גבי לסקי:

אז כן, הפרענו לך מירי, סליחה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אז אני אומרת שאני שומעת את הקולות. כרגע הלנת החירום נפתחה, ההוסטל לגברים – יש לנו כבר חמש פניות מגברים שממתינים להיקלט במסגרת. אנחנו נבחן תוך כדי תהליך. אלו שתי מסגרות חדשות שנפתחו זה עתה סביב בעצם כל ההתאמות שמשרד הרווחה עושה.

לגבי התעש שעליו דיבר קודם המשנה לשעבר למנכ"ל, אבי מוטולה, אז ככה – מבחינת מנהל תקין, אנחנו סיימנו את ההתייחסות שלנו לתעש.

היו"ר גבי לסקי:

למה?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

לתעש, להוראת השעה.

היו"ר גבי לסקי:

אנחנו תראו, אני באה מוועדת החוקה ויש לנו מנהג שם – לא מדברים בראשי תיבות, כי לא כולם מכירים. תגידו את השם המלא של מה שעליו אתם מדברים.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

לגבי פרסום המדיניות של משרד הרווחה בטיפול בטרנסיות, שזה מה שעלה בוועדה. אחת מהנקודות העיקריות.

אברהם מוטולה:

תקנות לעובדים סוציאליים.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

בדיוק, סליחה – תקנות לעובדים סוציאליים, תודה אבי. בעצם הוראת השעה הזו שתצא היא בעצם תהיה מהמטה ומטה לכל המחוזות, עד ללשכות הרווחה ועד לתפעול הפרטני של העובדת הסוציאלית.

היו"ר גבי לסקי:

זו באמת אחת ההמלצות. אז מתי? תתני לנו זמנים בעניין הזה? באמת דיברנו על העניין הזה בדיון הקודם ואתם באמת אמרתם שאתם מתקדמים לזה. מתי זה קורה?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אז זה ממש בישורת האחרונה, המנהלים אישרו את זה אבל צריך עוד איזה שהוא אישור אחרון וסופי לפי פרסום הוראת השעה. צריך להבין שפרסום התקנות האלה מחייב את כל העובדים סוציאליים לפעול לפיהן. זאת אומרת, מבחינת מנהל תקין שאותו אני מייצגת, אנחנו סיימנו את כל ההתייחסויות. באמת, כמו שאבי אמר, הכל נעשה בחודשיים. עשינו תיקונים ושפצורים ואנחנו כבר העברנו את כל ההתייחסות שלנו. זה ממש בישורת האחרונה, אני מאמינה שבמהלך חודש מרץ 2022 ואני ממש מחזיקה אצבעות שזה כבר יקרה.

היו"ר גבי לסקי:

זאת אומרת שבדיון הבא, ישיבת בדיקות המשך זה כבר יהיה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

בישיבת המשך הבאה.

היו"ר גבי לסקי:

אנחנו כבר נקבל נהלים מסודרים בעניין הזה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

בדיוק. עוד דבר לעניין של בעצם הכשרות לאנשי צוות מרמת המטה ועד לרמת הפרט של העובדות הסוציאליות בלשכות הרווחה, אנחנו עושים את זה בעצם עם נציגים של הארגונים של הקשת הטרנסית, הם שותפים לבנייה ולהכשרה והם יהיו חלק מצוות המרצים. אנחנו רוצים לעשות התאמות ורגישויות על מנת שגם העובדות הסוציאליות שמטפלות בקהילה, גם המפקח המחוזי שמגיע למסגרת וגם במטה – מנהלי התחומים, יהיו כולם מודעים לרגישויות ולהתאמות הנדרשות לטיפול ברצף הטרנסי. מבחינת הבית הטרנסי אני אתיחס, פניתי לאגף קהילה, ששם הוא היה אמור לקום.

גילי בסון:

רק שוב אני מתקנת אותך, אנחנו נקראים "המרכז הגאה בעיריית תל אביב".

מירי מוסקוביץ' אסולין:

כן, אבל אני דיברתי על הבית הטרנסי שזה היה חלק מההתאמה, להקים את הבית הטרנסי – לא את הארגון שלכם.

גילי בסון:

על הבית הטרנסי כן, הייתה התאמה.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

אז אני פניתי למנהלת אגף הקהילה, תוך כדי כך ששמעתי את הדברים ככה. נכון לרגע אין תכנון, לפחות לא משהו שאני אישית שמעתי, להקמת הבית הטרנסי. זה עדכון שקיבלתי ממש כרגע.

היו"ר גבי לסקי:

זה מעיריית תל אביב?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

זה לא מעיריית תל אביב, זה ממנהלת האגף שבו זה היה אמור לקום. מנהלת האגף במשרד הרווחה.

היו"ר גבי לסקי:

אז כרגע אין תכנון להקמה?

גילי בסון:

זה תקוע בדיונים.

מירי מוסקוביץ' אסולין:

כרגע זה העדכון שאני קיבלתי, אם תרצו עוד התייחסויות ספציפיות אני אשמח לענות.

היו"ר גבי לסקי:

אנחנו גם פנינו בעניין פרסום התקנות, אוקיי. את הנושא של המודל התל אביבי, בחנת?

מירי מוסקוביץ' אסולין:

המודל התל אביבי יעלה ב-24/7, הוא תחת פיקוחי האישי. חברת הכנסת נעמה לזימי הייתה אצלינו בביקור ב"הלב 24" בחיפה, גם שם יוקם בעצם "מיני" של המודל התל אביבי. כרגע אנחנו פועלים להוצאת מכרז. אנחנו מתל אביב עוברים לחיפה, משם אנחנו נראה איך זה יתקדם ואנחנו נפתח או ננסה לפתוח במקומות נוספים.

היו"ר גבי לסקי:

טוב, תודה רבה לך מירי. אני עכשיו חוזרת לארגונים אבל לפני, חברת הכנסת רוזין, את רוצה לומר כמה מילים?

מיכל רוזין (מרצ):

האמת היא שבעיקר אני רציתי לשמוע, אני רציתי לנצל את הדקות שיש לי, כי אני צריכה לעבור הלאה. אבל אני שמחה לשמוע. קודם כל, ברור, אני רוצה להגיד תודה גם לוועדה לקידום מעמד האישה. ישנן שמונה וועדות שונות בכנסת היום שדנות בזכויות קהילת הלהט"ב בישראל.

אני חושבת שזה הפך להיות כל כך שגרה וזה כל כך משמח אותי שזאת שגרה. אף אחד לא מתקומם, אף אחד לא צועק, זה הפך אפילו להיות איזה כמעט "יום אפור ורגיל" בכנסת ואנחנו צריכים לשמוח על כך.

טוב שהנושאים האלה עולים בוועדות, אנחנו גם כיושבי ראש השדולה הגאה נקפיד שהנושאים האלו יידונו ולא רק ביום הקהילה הגאה, אלא ימשיכו להיות נידונים בוועדות השונות. יש רוח חדש בממשלה ואני בטוחה שכולם מרגישים את זה, בוודאי במשרד הבריאות שאנחנו עם שר הבריאות שהוא שלנו ולכן, גם בנושא של הטרנסים – אם זה הכנסה לסל התרופות, אם זה כמובן שינויים כאלה ואחרים ששר הבריאות ידבר עליהם בהרחבה בכנס שלנו בעוד רבע שעה. אז אין ספק שאנחנו בעידן אחר.

בואו ננסה לייצר כמה שיותר מענים, כמה שיותר הכרה ואני חושבת שהכרה זה הדבר החשוב ביותר, לפני הכל הכרה והבנה ומפה כבר הדרך תהיה יותר קצרה בסופו של דבר לקבל את המשאבים הנכונים, תודה.

היו"ר גבי לסקי:

תודה חברת הכנסת רוזין.

מיכל רוזין (מרצ):

שוב אני מתנצלת על המרוץ, סליחה.

היו"ר גבי לסקי:

טוב, אז אנחנו נחזור כמו שאמרתי לארגונים. אז בבקשה אלישע אלכסנדר, מנכ"ל עמותת מעברים. רק לפני זה עוד שנייה, אני פשוט חייבת לומר את זה עוד הפעם. קיימנו דיון, אני שמעתי עכשיו מירי את התשובות שלך ובאמת אני מאוד שמחה לשמוע את חלקן. אבל מה שאני לא שמחה, זה שאנחנו כוועדה ביקשנו לקבל מענים וזה היה צריך להגיע אלינו.

אני לא צריכה לקיים ישיבת המשך על מנת לשמוע את הדברים. אם וועדה פונה למשרדים ופנינו אליכם באופן רשמי, מעבר לסיכום בדיון עצמו, אנחנו פנינו באופן רשמי – אז אני מצפה שהמשרדים יענו לנו, אוקיי? אז זה לא כלפיך, כי זה לא קשור אליך אפילו, הטיפול בפנייה, אבל כן אבקש שתעבירי את זה הלאה בבקשה.

גם לגבי המשרדים האחרים – לא יכול להיות שוועדה של כנסת ישראל פונה למשרדים ואנחנו לא מקבלים מענה. גם אם המענה הוא חלקי או "עדיין לא סיימנו את העבודה", אבל לכבד את הכנסת ולא רק כשאנחנו מזמנים דיון עם כל האנשים וכל האורחים ורק אז לשמוע שאין מענה. כי אם אני צריכה להתכונן על התשובות שלכם, אני צריכה לראות את זה קודם. אם אני לא יודעת מה נעשה, אז אני לא יכולה להתכונן ולבדוק איזה דברים אנחנו צריכים לשפר, מה אני צריכה לשאול. זה לא מקובל, אז כל משרדי הממשלה בבקשה לקחת את זה לתשומת הלב. נותנים תשובות לוועדות של הכנסת. אלישע, בבקשה.

אלישע אלכסנדר:

שלום. אז אני אלישע אלכסנדר, אני מנכ"ל עמותת "מעברים לקשת הטרנסית", הארגון הטרנסי הגדול בישראל. אנחנו מרכז הידע הטרנסי. אני אשמח האמת שאם עומר אלעד, עובד סוציאלי ומנהל מערך העובדים הסוציאליים שלנו ידבר, אז לך על זה.

עומר אלעד:

תודה. אז אני עומר אלעד, אני עובד סוציאלי קליני ואני מנהל את מערך עו"ס טרנס בעמותת מעברים. זו הפעם הראשונה שלי בכנסת ישראל ואני שמח מאוד להיות פה.

היו"ר גבי לסקי:

אני שמחה שזה אצלינו בפעם הראשונה.

עומר אלעד:

אז אני גם עובד סוציאלי ואני גם חלק מהקהילה הטרנסית בעצמי, כבר 20 שנה, אז המעמד הוא מאוד מכובד. שאלת באמת על מענים, אז אני גאה כן להגיד שאני מנהל את מערך עו"ס טרנס שקם בחודש ינואר הקודם. זה מערך שהוא באמת מתנהל בעמותת מעברים והוא במימון משרד הרווחה והביטחון החברתי. אנחנו הגשנו בקשה לספק מכרז יחיד ותחת מנהל תקון.

כן חשוב להגיד שאני מאוד גאה בעבודה שלנו ואני יכול לפרט גם מה אנחנו עושים, אבל ברור לי שזה לא המקום הנכון לזה ותקציב חד פעמי לא יכול לענות על הצרכים של הקהילה וכמו שגילי ואחרות אומרות, גם הצרכים של נשים ואנשים בזנות, הם חשובים ואנחנו גם עונים עליהם. אבל צריך להבין שיש פה מגוון רחב של צרכים לקהילה הטרנסית.

למרות זאת, הקמנו את המערך באמת בחודש ינואר הקודם. כיום אנחנו ארבעה עובדים סוציאליים ומנטורית ובעצם זה המענה היחידי בישראל, שהוא רק לקהילה הטרנסית. אנחנו גם עונים לשאלות של הורים ואנשי מקצוע, אנחנו עושים הכשרות.

בשנה שעברה היו לנו כ-1,400 פניות, מתוכן בערך 10% אנחנו לקחנו מה שנקרא "in house" ועשינו מיצוי זכויות משמעותי. אור, שהיא עובדת סוציאלית במערך תספר קצת יותר על העבודה הפרטנית שלנו וזהו.

אני חושב שמאוד חשוב, גם משרד הרווחה והביטחון החברתי ימשיך לתקצב גם את המערך, אבל גם את המענים. כרגע אין בעצם תעש של הרווחה, אין חוזרי מנכ"ל של משרד החינוך. חסרים לנו המבנים המערכתיים שיעזרו לנו. אנחנו מרגישים לפעמים כמו דון קישוט – נלחמים בתחנת רוח.

היו"ר גבי לסקי:

תן לי דוגמא, תן לי דוגמא ספציפית איפה אתה מרגיש את החוסר הזה.

אור רם:

נוהל של ביטוח לאומי.

עומר אלעד:

ביטוח לאומי, אור תיכף תפרט. ביטוח לאומי, טיפול נפשי, מערכת הבריאות – אלה מקומות שבהם אנחנו מלווים אנשים באופן יום יומי ולא מצליחים לקבל הרבה פעמים מענים, זה למשל ואור יכולה לפרט.

היו"ר גבי לסקי:

כן, אלישע אם מישהו מכס יכול לפרט לנו באמת במה מדובר, כאילו איפה חסר לי נוהל? איפה יש בעיה ובגלל היעדר נוהל אז באמת אין מענה?

אור רם :

היי נעים מאוד, אני אור רם ואני עובדת סוציאלית. כמו שעומר ואלישע אמרו, אני עובדת במערך עו"ס טרנס ובעצם במסגרת המערך שלנו, אנחנו עושים תהליך שהוא גם של מענה ראשוני. זאת אומרת, כל שאלה מעולה, שקשורה לקשת הטרנסית – בין אם זה מאנשים מהקשת עצמה או מקרובי משפחה או אנשי מקצוע שעובדים עם הקשת הטרנסית או לחילופין, גם תהליכים יותר ממוקדים של מיצוי זכויות בליווי אישי וחשוב לי להדגיש שזה ליווי אישי - לא טיפולי. בעצם המענה שלנו הוא המענה היחיד שבאמת מתמקד בנושא הזה.

לגבי השאלה שלך, אז יש כל מיני רבדים שבהם זה קורה. קודם כל אני אתייחס למשל לנושא של בריאות הנפש, אין כרגע במשרד הבריאות איזו שהיא התייחסות קונקרטיית.

היו"ר גבי לסקי :

יש לנו פה נציג משרד הבריאות?

אור רם :

יש, רגע. יש איזה שהוא נוהל שיצא, אבל אני חייבת להגיד שאין התייחסות קונקרטיית בשטח. זאת אומרת, יש נוהל אבל אין מענים. זאת אומרת שיש זמני המתנה מאוד מאוד ארוכים למרפאות בריאות הנפש בקהילה. מעבר לזה שהרבה מאוד פעמים מרפאות בריאות הנפש בקהילה, למרות הנוהל שיצא – לא באמת מותאמות או נותנות מענה מונגש או מענה שבאמת שתואם את הצרכים של הקהילה הטרנסית. מעבר לזה יש מחסור מאוד גדול בהכשרות של אנשי מקצוע, גם במחלקות פסיכיאטריות, גם במוקדים אחרים. זאת אומרת, גם אם נוצר נוהל יש פער בין הנוהל לבין השטח, זאת אומרת זה לא קורה.

מה שקורה זה שאנחנו במערך הרבה פעמים מקבלים פניות מאנשים שרוצים מענה של בריאות הנפש ואין לי לאן להפנות אותם, זאת אומרת יש לי לאן להפנות אותם, אבל זה הרבה פעמים לא מענה מספק. הרבה אנשים על הקשת הטרנסית לא יכולים לממן טיפול לעצמם ולכן הם הרבה פעמים תלויים במסגרות הציבוריות שמציעות את המענים האלו ואין להם את המענה.

היו"ר גבי לסקי :

אברהם, אלו היו חלק מהמסקנות שלכם בדו"ח?

אברהם מוטולה :

לא, לא דיברנו על זה.

היו"ר גבי לסקי :

לא דיברתם על טיפול נפשי.

מיכל סטולר :

לא אבל חלק מהמסקנות הן כן הכשרות במערכת הבריאות ובזמנו, בשנת 2019.

היו"ר גבי לסקי :

רק תציגי את עצמך, שם לפרוטוקול בבקשה.

מיכל סטולר :

מיכל סטולר, עובדת סוציאלית בפרויקט גילה להעצמה טרנסית, הייתי שותפה לתהליך וחשוב לי להגיד שהיו שנים שהיה תקציב מטעם משרד הבריאות להכשרות לצוותים על עבודה עם הקהילה הטרנסית, אני באופן אישי העברתי את חלקן במסגרת המרכז שהיה עם פרויקט גילה להעצמה טרנסית.

אין תקציב כזה. פונים אלינו לא מעט צוותים רפואיים ומרפאות שרוצות הכשרות, אבל אנחנו כעמותה לא יכולים לקחת את זה תקציבית על עצמינו. לפעמים אנחנו מגרדים אי אילו תרומות מאיזה שהוא מקום, אבל זה לא משהו שהוא בר קיימא. צריך תקציבים במערכת הבריאות להכשרות.

זה שיש נוהל זה מעולה ובאמת חדשני ואגב, הוא צריך להיות מוכל לא רק על האגף לבריאות הנפש, אלא על כלל מערכת הבריאות. אבל בפועל המרפאות לא מכירות את הנוהל הזה ולא יודעות איך ליישם את זה בשטח.

היו"ר גבי לסקי:

אוקיי, תודה. אני רק יכולה לספר שבעניין הזה אתמול היה דיון להכנסה לקריאה ראשונה של הצעת חוק שלי ל"חוק זכויות החולה", שאני מוסיפה עילות לאי הפליה, שבין היתר זה גם הגדרה מינית, זהות מינית. ככה שאנחנו נוכל באמת להשתמש בחקיקה הזאת, כי יש לזה גם רבדים של דין אזרחי, כן? של תביעות אזרחיות – אם יש אפליה על הרקע הזה. אז אני כולי תקווה שלא נצטרך להשתמש בזה ושהעובדה שזה כתוב באופן מפורש בחוק, זה יגרום למערכת בעצם לתקן את עצמה. למרות שגם שם אנחנו נשמע גם את משרד הבריאות ונבין מה התקדם מבחינת ההמלצות של הדו"ח ואיזה עוד דברים יש לנו להגיד וגם אתם, למרות שאני יודעת שיש דברים שקידמתם, אבל לא שלחתם לנו תשובות וזה שוב, לא מקובל.

אור רם:

גברתי יושבת הראש, אני יכולה רק להתייחס לנושא של הנוהל של המוסד לביטוח לאומי, זה משהו שממש חשוב.

היו"ר גבי לסקי:

האמת שהדו"ח לא מתייחס למוסד לביטוח לאומי, אבל בואי ניתן לך 2 דקות, נשמע על ביטוח לאומי כי זה משהו שבאמת לא דובר.

אור רם:

אז בחודש דצמבר 2020 יצא נוהל חדש של המוסד לביטוח לאומי, שמתייחס ספציפית לאנשים מהקשת הטרנסית, שבעצם אנחנו כאנשי מקצוע נוהגים לקרוא לו "המסלול המהיר" והמטרה שלהו היא באמת שאנשים שהתחילו איזו שהיא פעולה רפואית בשנתיים האחרונות יוכלו לקבל באופן אוטומטי בעצם קצבת נכות בשיעור של 40% קצבת נכות ובשיעור של כ-100% אי כושר עבודה ובעצם במסגרת הנוהל הזה, הסניפים של המוסד לביטוח לאומי היו אמורים להציע את האפשרות שתתקיים וועדה ללא נוכחות וגם שיקום תעסוקתי שמוצע באופן יזום לאנשים שמקבלים את הנוהל ולצדדי אלה דברים שלא קורים.

אנחנו נתקלים במצבים שבהם הסניפים של המוסד לביטוח לאומי בכלל לא מכירים את הנוהל, מזמנים לוועדות – לא יודעים בכלל במה מדובר.

היו"ר גבי לסקי:

אז אני אשמח בסוף הדיון שתתני לנו יותר פרטים בנושא ואנחנו נפנה למוסד לביטוח לאומי על מנת לבדוק מה קורה עם זה.

אור רם:

אוקיי, תודה.

היו"ר גבי לסקי:

כן, נציג משרד הבריאות, תציג את עצמך בבקשה לפרוטוקול ותגיד לנו מה קורה מבחינת יישום המלצות הדו"ח.

גידי פרץ:

אז שלום לכולם. שמי גידי פרץ ואני מנהל את התחום של צמצום פערים במשרד הבריאות ואני גם הממונה על מניעת גזענות. נמצאים איתנו בדיון בזום גם עורכת הדין שיר יוגב, מהלשכה המשפטית וגם ד"ר רז גרוס מבית החולים שיבא – תל השומר, שנמצא ממש בכניסה לפה. יש באמת הרבה מאוד נקודות להתייחס אליהן, אז אני ככה אנסה לגעת בהכל ואם יהיו דברים שבהם לא נגעתי אז אני אשמח שאתם תאירו את עיני.

קודם כל, חשוב לי להגיד ששר הבריאות שם את הנושא של הקהילה הלהט"בית בכלל והקהילה הטרנסית בפרט במיקוד מאוד מרכזי במשרד ונעשים ונעשו בתקופה האחרונה הרבה מאוד מהלכים שאני אשמח מאוד לפרט על חלק מהם, גם באמת חוזר טיפולי המרה שיצא, שבעצם אומר באופן חד משמעי שטיפולי המרה הם לא מקובלים ומהלכים להתמודד עם מי שעוסק בזה, לפחות בתחום של משרד הבריאות הנושא הזה יצא. הנושא של טיפולים לשינוי קול, נכנס לוועדת הסל במימון ציבורי.

היו"ר גבי לסקי:

טיפולי לייזר בסל גם, כן.

גידי פרץ:

אנחנו פועלים לקיצור התורים של ניתוחים, ניתוחי חלק תחתון.

היו"ר גבי לסקי:

על זה שמענו באמת, את זה שמענו בדיון הקודם. אז מה יש לנו, איך התקדמנו שם?

גידי פרץ:

אז קודם כל נוסף גם באוקטובר ניתוח שלישי ואנחנו פועלים להוספה של ניתוח רביעי ובנוסף, חטיבת הרפואה במשרד הבריאות עובדת על שינוי של חוזר מנכ"ל, לתקן בעצם את חוזר המנכ"ל לגבי כל הנושא של הניתוחים לשינוי מין. גם שם שוקלים את כל הנושא של הורדת גיל הפניה לוועדה הציבורית, הנושא של הפריסה הגיאוגרפית של הוועדה ובעצם הכניסה של הנוהל הפנימי לאופן עבודת הוועדה גם לתוך הנוהל הגדול.

היו"ר גבי לסקי:

זמנים?

גידי פרץ:

זמנים – ברגע שנצליח להוסיף את הניתוח - - -, אחת המגבלות של קיצור הזמנים היא שכרגע יש רק מנתח אחד בארץ ולכן צריך גם להכשיר עוד כוח אדם.

היו"ר גבי לסקי:

אבל את זה אנחנו יודעים כבר הרבה זמן, שיש רק מנתח אחד.

גידי פרץ:

אבל הכשרה של כוח אדם זה לא משהו.

היו"ר גבי לסקי:

אבל אתם התחלתם? יש כבר תהליך? כמה זמן זה אמור לקחת?

גידי פרץ:

התחלנו, יש כבר מספר רופאים שנמצאים בתהליכי הכשרה.

היו"ר גבי לסקי:

אז רז אולי יכול לספר לנו יותר על זה.

מיכל סטולר:

מה המניעה שאותו המנתח יעשה יותר משלושה ניתוחים בחודש?

גידי פרץ:

אז אני לא יודע לענות על זה.

היו"ר גבי לסקי:

ד"ר רז יגיע לפה ואנחנו נוכל לשאול אותו.

מיכל סטולר:

פשוט אנחנו שמענו כבר בוועדה הקודמת שבתחילת שנת 2022 צפוי להיכנס ניתוח רביעי. אנחנו עכשיו כבר בחודש מרץ.

היו"ר גבי לסקי:

אז אנחנו נחכה וכשד"ר רז יכנס אנחנו נשאל אותו לגבי העניין הזה. הוא בחוץ, הוא תיכף יכנס לפה.

גידי פרץ:

ככה, לגבי דברים נוספים שנאמרו – לגבי באמת הנושא של ההכשרות, כמו שנאמר, נעשו הכשרות ואנחנו עובדים בימים אלה על לחדש את ההכשרות, זה משהו שכן התקבל עליו תקציב, אז אנחנו בהחלט רוצים ועובדים על לחדש את הנושא של ההכשרות.

היו"ר גבי לסקי:

אתה יכול לפרט קצת יותר? מה זה אנחנו מחדשים את הנושא?

גידי פרץ:

יש מספר מודלים של הכשרות שנעשו, נעשו בעבר הכשרות ויש מרכזי סימולציה חדשים שיכולים להציע לנו הכשרות שונות. אנחנו מציידנו בוחנים את הדרך הטובה ביותר להכשיר את הצוותים הרפואיים.

היו"ר גבי לסקי:

אני אגיד לך משהו גידי, אנחנו באמת קיימנו כבר את הדיון הזה לפני שלושה חודשים, אפילו יותר. זו המלצה שקיימת בדו"ח הבין משרדי כבר, זה לא משהו שאנחנו ממציאים. אני לא רואה חוץ מרצון טוב מאוד, כן? בעניין הזה, אני לא רואה התקדמות בנושא הזה. אתם בוחנים את הסוג של ההכשרות וכל זה. אני ציפיתי שאחרי שלושה חודשים כבר אתם תגיעו לפה עם מערך הכשרות, אנחנו כבר מקיימים הכשרות במקומות האלה והאלה, אני לא יכולה שאתם תגיעו אחרי שלושה חודשים ותגידו לי "אנחנו בוחנים עוד פעם את מערך ההכשרות...". זו הסיבה לשמה התכנסנו, כדי שתבואו ושתגידו לנו מה אתם כבר עושים, איך אתם כבר מיישמים ולא מה אתם מתכוונים לעשות, את זה שמענו כבר בדיון הקודם. שזה לא יהיה העתק הדבק מהדיון הקודם.

גידי פרץ:

לא, ממש לא. זאת אומרת, גם משרד הבריאות אינו קופא על השמרים והוזכר פה החוזר של בריאות הנפש, אנחנו בהחלט, אני אישית אבדוק את הנושא של היישום שלו, שהוא כבר חוזר שיצא לדעתי לפני שנה. יש הכשרות שהמערכת עוברת בנושא של כשירות תרבותית והכשרות בנושא של מניעת גזענות

והנושא של האוכלוסייה הטרנסג'נדרית נכנסת בתוכם כחלק אינטגרלי מהנושא של כשירות תרבותית במערכת הבריאות. הכשרות ספציפיות לרופאים ולצוותים רפואיים בנושא של התמודדות ועבודה עם אוכלוסייה טרנסג'נדרית וזה נושא שהוא תלוי תקציב ותלוי - - - .

היו"ר גבי לסקי:

אז זאת אומרת שעוד לא עשיתם את זה, כאילו זו התשובה הישרה.

גידי פרץ:

נכון להיום אין הכשרות במימון משרד הבריאות

שרון רוזנפלד:

אני רוצה להגיד משהו בבקשה.

היו"ר גבי לסקי:

כן, בבקשה. רק תציגי את עצמך.

שרון רוזנפלד:

שמי שרון רוזנפלד, אני המנהלת של הגג הוורוד ואני מאוד הייתי שמחה שאם מדברים כבר על הכשרות, אז אם אפשר פשוט להרחיב את מעגל ההכשרות לא רק במשרד הבריאות, אלא לא אחת אנחנו למשל עובדים עם המשטרה, עובדים עם מגן דוד אדום ולא אחת מגיעים אלינו אנשים עם כוונות הכי טובות שיש בעולם, באמת. הם מגיעים עם המון אכפתיות ורצון טוב, אבל פתאום הם אפילו, הדבר הכי בסיסי של לשום פנייה, שפונים לטרנסית ואומרים לה "דבר בוא תקום, אני רוצה לתחקר אותך", אתם לא מבינים בכלל את גודל הפגיעה.

היו"ר גבי לסקי:

אז רגע, נציגת המשטרה פה ואנחנו גם ניתן לה לדבר, אבל אנחנו עדיין פה בעניין של משרד הבריאות. אתם צריכים לתקתק כבר את הנושא של ההכשרות, זה לא יכול להיות ולעשות את זה יחד עם נציגים ונציגות של הקהילה, כי זה מאוד מאוד עדין מבחינת דברים שמי שלא חווה את זה לא יודע בדיוק איזה דברים צריכים וחשובים להעלות. אז אני מאוד מבקשת, אנחנו גם נפנה לשר, להקצות לזה את התקציב הנדרש על מנת להכין את מערך ההכשרות.

אז זה מאוד מאוד חשוב כל הנושא הזה של ההכשרות וזה גם חלק אינטגרלי מהדו"ח וחלק מההמלצות והייתם צריכים כבר להתחיל וליישם את זה, אוקיי? אז אני מבקשת כן לראות התקדמות בנושא הזה. כן אבי מוטולה, אני רואה שאתה מתכוון כבר להגיד משהו.

אברהם מוטולה:

אני רוצה להמליץ פה לכולם, במשרד הרווחה עומדים להשלים לומדה, כחלק מההמלצות של הדו"ח תהיינה השלמה של לומדה לנהלי עבודה מיטבית עם אנשים על הקשת הטרנסית. הלומדה הזאת היא מוכוונת לעובדים סוציאליים, אבל באמת אפשר להשתמש בה עבור כל מי שבא במגע עם אנשים על הקשת הטרנסית ולכן לא צריך להשקיע משאבים נוספים בפיתוח.

היו"ר גבי לסקי:

אז גידי קח את זה, צריך לעשות את ההתאמות.

אברהם מוטולה:

ואני רוצה גם לומר משהו, שהלומדה הזאתי נכתבה בשיתוף עם הארגונים. זאת אומרת, כי הרי התורה היא לא נכתבת משרד הרווחה, היא נכתבת מתוך מרכזי הידע עם עמותת מעברים.

היו"ר גבי לסקי:

רגע לא, לא. שנייה. אין לנו הרבה זמן ועוד יש לי כמה משרדים, יש לי גם את משרד המשפטים בזום, שאני מאוד רוצה לשמוע מה יש להם להגיד. אז אני חותכת את זה, גידי אם יש לך ממש כמה מילות סיום בכמה שניות. אני אתן לתהילה מנכ"לית בת קול ואז משרד המשפטים והמשטרה.

גידי פרץ:

אז רק אולי להגיד לגבי הנושא של טופס 17. מהבדיקה שאנחנו עשינו, לא נתקלנו באיזו שהיא בעיה מערכתית לגבי טופס 17, שכן יש איזה שהוא ויכוח מקצועי לגבי טופס 17 אחד לכלל התהליך לבין טופס 17 שמאפשר לבחור כל חלק בתהליך לאן נוסעים. אבל לא נתקלנו, בשיחות שלנו עם אנשי מקצוע באיזה שהוא קושי וככל שיש קשיים בנושא הזה אנחנו נשמח לשמוע עליהם ולטפל בהם.

מיכל סטולר:

אני רוצה להגיד פה שפשוט מחקר שסיימתי בחודשים האחרונים במסגרת עבודת התזה שלי, אני עושה תואר שני בעבודה סוציאלית באוניברסיטת בן גוריון ואחד מהמצאים שלי בתזה היה, שקצת יותר מ-30% ממי שפנו לוועדה התקשו בהשגה של טפסי 17 מהוועדה, כאשר כמעט כ-20% שילמו לפחות על תור אחד מהכיס שלהם.

גילי בסון:

אני רוצה לתמוך במה שהיא אומרת ולהראות לך מה אני פוגשת בשטח, נשים שלא מקבלות אישור לניתוח, לא מקבלות טופס 17 לניתוח ולא לבדיקת רופא, לא כלום.

היו"ר גבי לסקי:

אז זו החשיבות של השטח, כן? כי דברים שלא מגיעים אליכם, אז מגיע לשטח, מגיעים לארגונים. אני מציעה לעשות ישיבה ספציפית על טפסי 17 עם הארגונים.

קריאה:

אני חושבת שגם בכל קופת חולים צריך שיהיה גורם מתחלל שיהיה אפשר לפנות אליו ושיפתור את הבעיות האלו. זה לפעמים עניינים טכניים שהמחשב לא מוציא.

היו"ר גבי לסקי:

לפעמים, נכון.

גילי בסון:

ולפעמים פשוט הסניפים לא מודעים, הם לא יודעים בכלל מה עלה בוועדה.

היו"ר גבי לסקי:

אז אנחנו לא נחפש פה את הפיתרון, אבל אנחנו נעביר את זה לטיפול של משרד הביטחון שממש אחראי על הנושא הזה, שיקח את הנושא הזה, יפגוש את הארגונים על מנת לדון ספציפית בנושא טופס 17. תהילה בבקשה, שלוש דקות ואנחנו חייבים להתקדם למשרדי הממשלה.

תהילה בסה:

אז שלום לכולם ולכולן. אני תהילה, מנכ"לית בת קול. בת קול זה ארגון הנשים היחיד בקהילה הגאה. אנחנו ארגון של לסביות, ביסקסואליות, טרנסיות וקוויריות דתיות וחרדיות. יש לנו בארגון כ-700 חברות, אנחנו בימים אלה הקמנו יחד עם המשרד לשוויון חברתי את מרכז "בשבילך", זה מרכז תמיכה מקוון אינטרנטי לנשים לסביות וטרנסיות בארון. עד כה פנו אלינו בעיקר טרנסיות חרדיות.

ממש כמו שחברי נתנאל אמר, זה באמת צו השעה. אני באופן אישי בקשר עם ארבע טרנסיות שביום ה אברכים ובערב הן שמות פאות ורוצות להרגיש שהן נשים. יש ממש פניות אלינו, אני לא יודעת אם

זה קשור או לא קשור, אבל אני יכולה ממש לראות איזה שהוא ככה גרף שממש אומר שמהקורונה ואני לא יודעת מה הסיבה, אני באמת לא יודעת, אבל יש המון פניות של טרנסיות חרדיות. אנחנו באמת מוצפות ולכן גם הקמנו את המרכז הזה.

לראשונה אני אגיד, שהמדינה תומכת בארגון של נשים דתיות, להטב"קיות דתיות וזה באמת בסיוע המשרד לשוויון חברתי. אנחנו הקמנו את זה בסיוע איתם כמיזם משותף. במסגרת המיזם – אפרופו אמרו פה טיפולים וכדומה, אז יש לנו גם טיפולים מסובסדים וגם רבנים ורבניות שעברו הכשרה של איך לפנות ואיך לדבר עם אוכלוסייה דתית, טרנסיות ולסביות שהן בארון וגם מתנדבות מבת קול, גם מתנדבות שלנו טרנסיות בתוך הארגון שעברו תהליך וגם מתנדבות לסביות והן בעצם, זה בעצם מערך שלם שנותן מענה והוא לא היה קם לולא תמיכה ממשלתית, כי זה תקציב מאוד מאוד גדול ופה זה גם המקום להגיד את התודה לשרה לשוויון חברתי, שככה תמכה בתהליך.

אני אגיד באופן כללי, אני יודעת שהנושא הוא טראנסיות, אבל אני אגיד באופן כללי כמייצגת ארגון נשים שיש ממש צורך מאוד גדול במענים לקבוצה החרדית. יש לנו קבוצה חרדית מאוד גדולה בתוך בת קול, מאוד בארון, עמוק בארון, אבל מה שקורה זה שאנחנו ממש משלמים לא מעט כסף מהתקציב של הארגון עבור מטפלות וקבוצות תמיכה של מטפלות פסיכולוגיות לקבוצות האלה ואין לנו שום מענה – לא ממשד הרווחה, אין עובד סוציאלי להטב"ב דתי אין לנו מענה לדבר האלה.

בהזדמנות הזו אני גם אגיד שאין אף מסגרת חוץ ללסביות דתיות וטרנסיות דתיות וללהט"ב בכלל, באופן כללי שהם דתיים. הרבה פעמים אומרים לי "רגע, אבל הם לא באים" וצריך להבין, הם לא באים כי המסגרות לא נותנות להם את המענה המתאים להם. אישה שיצאה עכשיו מסמינר, שהיא מגלה שהיא לסבית, היא בחיים לא תגיע למסגרת חוץ שיש בה גברים. גם הפוך דרך אגב, גבר חרדי לא יגיע למסגרת שיש בה נשים.

יש פה ממש צורך מאוד חזק, אנחנו מאוד מרגישים את זה בארגונים הדתיים וזה כל הזמן עולה ואנחנו מאוד מנסים לתת לזה פתרון, אבל הפתרונות שלנו הם כמו שאמרנו – אנחנו בעיקר נתמכים על ידי תרומות ומבחינת הפתרונות שלנו אנחנו די מוגבלים ביכולות ובמשאבים שלנו.

היו"ר גבי לסקי:

תהילה תודה רבה, זה נושא באמת שעולה פה תדיר, כל עניין הצורך של מענים מיוחדים לקהילה החרדית והדתית ואנחנו צריכים לראות איך אנחנו נמשיך לטפל בזה עם המשרדים. אני רוצה רגע לפנות בזום לדפנה גוטליב ממשרד המשפטים, אם היא עדיין פה, אני רוצה לשמוע מה ולמה גם משרד המשפטים לא החזיר לנו תשובה לגבי הבקשות שלנו ומה, על אף שמשרד המשפטים היו חלק מהדו"ח, אני רוצה לשמוע מה אתם כן מצליחים לקדם מבחינת ההמלצות, ספציפית של משרד המשפטים.

דפנה גוטליב:

אז קודם כל, המכתב הזה מופנה לשר המשפטים.

היו"ר גבי לסקי:

בוודאי לא אלייך, את כרגע מבחינתי נציגתו בוועדה הזו.

דפנה גוטליב:

אני רק רוצה להבהיר שנייה את הסיטואציה. אני באתי גם לכל הדיונים ואני גם הבהרתי, אני תחת הייעוץ והחקיקה, אני תחת היועצת המשפטית לממשלה. אני לא נציגה מלשכתו של שר המשפטים.

היו"ר גבי לסקי:

לא, לא זה לא עלייך, אני רק מנסה להבין מה עמדת משרד המשפטים. את כרגע הנציגה של המשרד והמשרד היה צריך לענות לנו על זה, על הדו"ח.

תהילה בסה:

אני מבינה, אני בהחלט מבינה אבל אני רק רוצה להסביר את הסיטואציה שאני גיליתי על הדיון לפני חמש דקות וניסיתי תוך כדי שאני מקשיבה לדיון לדבר עם עוזר שר המשפטים כדי להבין, אני לא

הכרתי את המכתב, אני לא ידעתי שהוא נשלח, אני לא ידעתי שהוא קיים. אז בטח שאין לי תשובה להגיד למה.

היו"ר גבי לסקי:

רגע, אבל ההזמנה לא יצאה אליכם? אני באה פשוט להגן פה על עובדות הוועדה, כי ההזמנה שלנו לא יצאה לפני חמש דקות.

דפנה גוטליב:

ברור, אז אני אומרת שכנראה הייתה תקלה בתוך משרד המשפטים גיליתי על הדיון ועל המכתב הזה לפני חמש או עשר דקות, כי צלצלה אליי יושבת ראש הוועדה. זה לא הופיע בסדר היום של כל משרד המשפטים ולא רק בסדר היום שלי באופן אישי, אז לכן אני לא ידעתי בכלל על הדיון.

היו"ר גבי לסקי:

אז אני אגיד לך, יש משהו או איזו בעיה אצלכם, כי ייעוץ וחקיקה נרשמו מראש לדיון הזה. זאת אומרת שכן ידעו עליו ועשו פעולה כדי להיכנס ולהירשם. אז בואו נראה, אתם תבדקו מה קורה אצלכם כי זה לא נכון שלא ידעתם ושלא התכוננתם קודם וכל זה.

דפנה גוטליב:

אני אומרת ספציפית עליי, אני לא מדברת בשם אף אחד. אני אומרת עלי, זה פשוט לא הופיע בלוח הזמנים של משרד המשפטים של וועדות הכנסת. הטעות היא ככל הנראה במשרד המשפטים ואני אומרת לך מבחינה עובדתית שזו הסיטואציה.

אז ניסיתי לברר ואני באמת לא יודעת להגיד למה הם לא ענו. אני כן יודעת והדבר היחיד שהצלחתי להבין בדקות הספורות שהיו, זה שיש שיח כנראה בין שר המשפטים לבין גורמים רלוונטיים במשרדים השונים האחרים על מנת לבחון איך נכון ביותר לקדם את ההמלצות של הצוות.

שוב, אני כאן בכובע מעט מוזר, כי אני ישבתי בצוות, אבל בסוף ההחלטה ליישם את המהלכים שהצוות המליץ עליהם היא החלטה של השרים ולא של היועצת המשפטית לממשלה ולכן אני אומרת, זה מה שנמסר לי, זה מה שאני יודעת להגיד.

היו"ר גבי לסקי:

אבל את יודעת אולי אם המשרד מקדם אחת מההמלצות האלה בכל מקרה, כי את מכירה אותם.

דפנה גוטליב:

לא, כמו שאמרנו עוד פעם שעברה, יש המלצה אחת שכבר יושמה והיא בעצם הקו הזה שנפתח כבר, שהוא מיועד לפניות, מעין קו פניות ציבור כזה של משרד המשפטים שאמור לעבוד.

היו"ר גבי לסקי:

הקהילה מכירה את זה? הארגונים מכירים את הקו הזה?

דפנה גוטליב:

אנחנו עדכנו על זה גם בדיון הקודם בפעם שעברה, הייתה על זה הודעת דוברות וזה מפורסם באתר המשרד. זאת אומרת עדכנו על זה פה.

היו"ר גבי לסקי:

ויש לך נתונים כמה פניות היו לכם?

דפנה גוטליב:

לא היו עוד פניות. יש לי נתונים שלא היו פניות.

היו"ר גבי לסקי:

לא היו פניות??

דפנה גוטליב:

לא.

היו"ר גבי לסקי:

אז כנראה שיש בעיה, נכון? אולי הפרסום שעשיתם לא מתואם או משהו.

דפנה גוטליב:

אז אני אומרת שוב, אנחנו העברנו את זה בהודעה לדוברות.

דפנה גוטליב:

אז זה לא מספיק מתואם, לא מספיק טוב.

דפנה גוטליב:

זאת אומרת הייתה הודעה לדוברות, הייתה הודעה להרבה כלי תקשורת. אנחנו הודענו על זה גם פה בדיון הקודם אצלך וגם אנחנו מפרסמים את זה באתר משרד המשפטים. אני לא בטוחה שיש לנו, זאת אומרת אני לא חושבת שיש איזו שהיא חובה שהמדינה תעשה קמפיין בטלוויזיה כדי שתהיה מודעות.

היו"ר גבי לסקי:

את ישבת בוועדה שהחליטה שיש צורך בהקמת הקו הזה, כי מצאתם לנכון שיש צורך.

דפנה גוטליב:

נכון, נכון.

היו"ר גבי לסקי:

עכשיו משרד המשפטים הלך ופתח את הקו, אבל אנשים לא יודעים את זה ואת זה אנחנו מבינים בגלל שיש אפס פניות, לא בגלל שיש אפס צרכים.

דפנה גוטליב:

כן.

היו"ר גבי לסקי:

ואת עכשיו אומרת לי שזה לא משרד המשפטים, שזו לא האחריות של משרד המשפטים לנסות.

דפנה גוטליב:

לא, אני לא אמרתי שזו לא האחריות של משרד המשפטים, אמרתי שהמשרד הוציא הודעות לדוברות, הוא מפרסם את זה גם באתר משרד המשפטים, המשרד הודיע על זה בדיון בכנת ב6נערך בנוכחות כל הארגונים הרלוונטיים, שיש פה הרבה מאוד אנשים מהם.

היו"ר גבי לסקי:

אז כנראה שיש פה בעיה בהעברת המידע הזה, אז צריך לבחון את זה.

דפנה גוטליב:

אני רוצה רגע לסיים משפט. יש פה הרבה מאוד נציגים של הארגונים שמכירים אותי באופן אישי ופונים אלינו, יודעים לפנות אלינו ואנחנו עדכנו אותם על העניין הזה כאן יחד בדיון. אז אני אומרת שאני חושבת שאולי הדרך האטרקטיבית יותר, זה לא שזה יפורסם רק בפלטפורמות הממשלתיות – שזו היכולת שלנו, אלא שגם הארגונים יפרסמו את זה אצלם, שזה דבר מבורך וטוב. זה מה שאני אומרת ואני חושבת שככה זה יצליח להגיע ליותר אנשים. זה פורסם גם בזמנו בפייסבוק של משרד המשפטים, אבל בסופו של דבר אלו הכלים שיש לנו – לפרסם את זה בפלטפורמות הממשלתיות.

אז אני אומרת, אני קוראת מפה לארגונים ששוב, הודענו להם על זה כבר לפני כמה חודשים כשפתחנו את הקו הזה, נתנו לוועדה גם את המייל כדי שתוציאו את זה. שלחו את המכתב עכשיו, אני לא ראיית אם אתם התייחסתם לזה גם שם אבל אתם בזמנו גם רשמתם את זה, אז אני גם קוראת לארגונים לפרסם גם אצלם, כי זה נראה לי דבר נכון ומבורך וזו הדרך בסופו של דבר, הכי טובה שזה יגיע לאנשים.

עכשיו מעבר לזה שוב, על כל יתר ההמלצות שניתנו למשרד המשפטים וכמו שאמרתי כבר, ממה שנמסר לי מלשכת השר זה שהנושאים האלה מתבררים מול משרדי הממשלה הרלוונטיים האחרים בימים אלה. השיח הזה הוא ברמה הפוליטית, זה לא שיח.

קריאה:

למיטב הבנתנו משרד הבריאות בעניין ומשרד הפנים בעניין וזה רק משרד המשפטים.

היו"ר גבי לסקי:

וגם מבחינת הדו"ח זה מה שאנחנו מבינים.

דפנה גוטליב:

כן. שוב, אני ריכזתי את הדו"ח ואני כתבתי את הדו"ח, אני יודעת מה אומר הדו"ח. אני אומרת שבסוף יישום ההמלצות זו החלטה פוליטית של השרים. מה שנמסר לי מלשכת השר זה שיש דיון לגבי אופן היישום הנכון של ההמלצות בין המשרדים הרלוונטיים.

היו"ר גבי לסקי:

אז המשרדים הרלוונטיים כל אחד מקדם העצמו ודווקא בעניינם יש כן התקדמות – גם במשרד הבריאות וגם במשרד הרווחה. היחידים שאנחנו לא שמענו מהם איך הם מתקדמים או מה הם מתכוונים לעשות זה משרד המשפטים בעניין הזה ויש שם נושאים חשובים מאוד שהם רלוונטיים לגביהם.

דפנה גוטליב:

אז אני אומרת שוב, מה שנאמר לי זה שיש שם נושא אחד שהוא נושא מרכזי וחשוב, נאמר לי שבוחנים את הדרך הנכונה שבה ניתן יהיה ליישם את ההמלצה הזאת.

היו"ר גבי לסקי:

של האפוטרופוס?

דפנה גוטליב:

כן. נאמר לי שבוחנים את זה יחד עם המשרדים האחרים – מה הדרך הנכונה ביותר ליישום. שוב, זה דוח עם המלצות שאנחנו חשבנו שהם נכונות בהרבה מובנים, אבל זו באמת הפרווגטיבה של השרים להחליט שדווקא פתרון שהוא פתרון אחר יהיה הפתרון הנכון. זה לא בידיים שלי.

היו"ר גבי לסקי:

טוב אוקיי, אז תודה. אני כן אבקש גם, אם יש התקדמות אחרת לדווח עליה לוועדה.

דפנה גוטליב:

אני רק מבקשת אם אפשר, בגלל שאתם כן יודעים לזמן אותי שאם המכתבים האלה יגיעו גם אלי, למרות שברור שהם מופנים לשר, אבל אפילו בהעתק אז אני אוכל לעקוב אחרי זה ואז אנחנו לא נגיע עוד פעם למצב כזה שאני מגלה שבכלל נשלח מכתב כזה רגע לפני הוועדה.

היו"ר גבי לסקי:

לא, בסיום הוועדה שכן היית נוכחת בה זו הייתה אחת המסקנות, שצריכים לדווח לוועדה.

דפנה גוטליב:

אבל מעולם לא ראיתי שנשלח מכתב ואני לא יכולה - - -

היו"ר גבי לסקי:

לא, אבל בדיון עצמו גם היה. טוב, בסדר. אז אנחנו נצטרך לפנות עוד פעם ישירות גם לשר, נכתב אותך, כי אני חושבת שזה לא יכול להיות שמשרד המשפטים לא נותן לנו שום מענה בעניין הזה. אז תודה רבה דפנה ואני רוצה לשמוע את נציגת המשטרה שישבה.

ערן גלובוס:

אני יכול רק כמה מילים לפני נציגת המשטרה בהקשר הזה? לשכת עורכי הדין.

היו"ר גבי לסקי:

כן, אז עו"ד ערן גלובוס מלשכת עורכי הדין.

ערן גלובוס:

אני רק אגיד קודם כל תודה לך גברתי יושבת הראש על הדיון. אני חושב שחשוב להגיד גם תודה לגברת דינה זילבר וגם לאבי מוטולה שיושבים פה, על העבודה באמת המדהימה של הדו"ח. צריך להגיד לגבי המלצה ספציפית, אני לא אגע בכל הדברים כי כבר דיברו, אבל הסיפור של המרשם – בשביל לעשות את זה דרך האפורטופוס הוא סיפור שברגע שהיועץ המשפטי לממשלה כבר חתם עליו, עוד היועץ המשפטי הקודם, אביחי מנדלבלויט, בעצם באמת, כמו שנאמר, התלות היא תלות של השר. עכשיו אני חושב שחשוב שתצא מפה גברתי איזו שהיא אמירה שקוראת לשר המשפטים, מר גדעון סהר, שהוא באמת התבטא רבות למען זכויות הקהילה, עסק בנושא הזה גם בתפקידו כשר וגם הבטיח לעשות.

אני חושב שיש שאלה שגם כן ראוי להציף לגבי למה הדבר הזה מתעכב ואני מקווה ובאמת מאמין שבדיון המעכב שאנחנו מדברים עליו, המשמעות של העיכוב מהמלצה של הדבר הזה זה שכל עוד אנחנו מאפשרים לטרנסג'נדריות לעשות את הנתוב, הם חשופים לאלימות ואפליה על בסיס יום יומי, כי כל דבר דורש מסמך מזהה, כל דבר - מכניסה למועדון, קבלת שירותי בריאות וכולי.

לכן כל הדברים שנאמרו פה על קופות החולים זה מאוד חשוב, אבל זה השלב הראשון ואני חושב שחשוב מאוד לוודא האמת שלדיון הזה יגיע נציג מטעם השר ושוב, אני רוצה להודות לך גברתי ואני אשמח כאן לשמוע את רחלי שתמיד יש לה דברי טעם להגיד.

רחלי דומבר:

טו, תודה רבה. אז אני התחייבתי פה להמשיך את הפרויקט. אני לא אחזור על הדברים, אני רק אגיש שהמשכנו עם ההכשרות ואני רציתי להגיד לשרון, בהמשך למה שהיא ציינה פה קודם, שבהתחלה של כל הרצאה שלי, הסבר על מה היא זהות מינית ומה היא זהות מגדרית ואיך חשוב לפנות אל אנשים על הקשת הטרנסג'נדרית ואני חייבת להגיד לך שיש שוטרים שפשוט אומרים לי "אנחנו נבוכים לשאול..", זה נראה משהו ואז אנחנו לפעמים פונים את תעודת הזהות ואומרים לו "אתה או את..", אבל אני מלמדת

אותם שכלל שאתם תשאלו יבינו כמה אתם מקצועיים וכמה אתם מבינים את המשמעות והרגישויות, אז זה בעניין הזה.

אנחנו גם עובדים על לומדה. אנחנו ישבנו עם השר השבוע וכן עובדים על לומדה ממש כדי להגיע לכל השוטרים.

לגבי הנוהל שהתחייבתי להמשיך איתו ישבתי עליו כבר עם מנכ"ל מעברים, הם רצו כולם לשדולה, אנחנו כולנו ישבנו על ההליך הזה, תיקפנו אותו ואנחנו חשבנו יחד כולנו שנכון יהיה להזמין גם עוד ארגונים שהם על הקשת הטכנסית על מנת לדייק ממש את הנוהל.

בנוסף אני חייבת לומר שני דברים נוספים וחדשים שנמצאים על הפרק. דבר ראשון זה מפגש של המפכ"ל עם הקהילה, אנחנו עושים חצי יום של מפגש במכללה, כולל ביקור במוזיאון המשטרה על מנת לחבר את הקהילה למשטרה ולתת גם שיח עם המפכ"ל. זה יום שיהיה מאוד מעניין.

בנוסף, קורס הקצינים שלנו שזה דור העתיד, הפיקוד העתידי שלנו לוקח את תחום הלהטי"ב ברצינות וכבר אירגן ארבעה ימים, ביניהם יום בקהילה, חיבור לאנשים בקהילה, קפה ידע – שחלק מזה זה שמזמינים אנשים מהקהילה לשבת ולספר, יום מנהיגות – שביקשו ממני להמליץ להם על מנהיגים בקהילה שיכולים לספר להם על אופי הארגון ואיך מנהיגים את הארגון ופאנל, שגם אני משתתפת בו. אנחנו שם, מתקדמים.

היו"ר גבי לסקי:

האמת היא שהמשטרה לא הייתה חלק מהדוח, מהמלצות הדו"ח. אבל אני באמת חייבת לומר, אני לא נוהגת לעשות כך הרבה האמת, אבל מילה טובה למשטרה. בעניין הזה והנוכחות שלך בוועדה מאוד תורמת לנו ואת באמת עושה עבודה מצוינת אז תודה רבה לך.

נמצא איתנו כאן גם פרופסור גרוס שהיה איתנו בזום בדיון הקודם, הכניסה שלו התעכבה ואני חושבת שזה חשוב ואנחנו מאוד רוצים לשמוע מה קורה עם ההתקדמות של הניתוח הנוסף ומה עוד אתה יכול להגיד לנו בכיוון הזה.

רז גרוס:

אז תודה רבה. אני שמח מאוד להיות כאן והתעכבתי בין השאר כי נתקעתי עם הרכב ביציאה מתל אביב וזה לא אמור לעניין אתכם, אבל אני מספר את זה כי לקחתי מונית במיוחד כדי לבוא לכאן, כי זה היה לי חשוב להיות פה פיזית. אז אני מאוד שמח על הדיון הזה ואני שמח על התהליך שאנחנו עושים כאן בוועדה.

אני אעדכן לגבי מספר דברים, ראשית אחד הדברים שדיברנו עליהם בפגישה בנובמבר זה הנוהל הפנימי של עבודת הוועדה, שבעצם נותן ביטוי למה שאנחנו עושים בשטח מזה תקופה. בדיוק לפני שנתיים נכנסתי לתפקיד, בפברואר 2020, בעיצומו של הגל הראשון אם אתם זוכרים שהיה דבר כזה, או בתחילתו. עשינו הרבה מאוד עבודה משותפת עם נציג הקהילה, מיכל שיושבת פה לצדי, אור שכאן ועוד אחרות ואחרים ואחרי כמה טיוטות נוצרה טיוטה סופית של הנוהל שלנו שכעת נמצא בעיון של אנשים מקצוע במשרד מהלשכה המשפטית ואנשי מקצוע אחרים. אבל אנחנו, מבחינתנו, אני חושב שסיימנו את העבודה עליו ואני מקווה שמהר מאוד זה יקבל אישור רשמי ואני מקווה ומרשה לעצמי להניח שחלקים גדולים מנוהל העבודה הפנימי של הוועדה להתאמה מגדרית, אם לא כולו, יתורגמו לחוזר מנכ"ל משרד הבריאות חדש, שנדרש מאוד לאור זה שהחוזר הקודם הינו משנת 2014 והוא לא משקף את הדברים כפי שהם כיום.

היו"ר גבי לסקי:

ואתם כבר עובדים על החוזר מנכ"ל?

רז גרוס:

אני חושב שהתחילו לעבוד עליו ואני חושב שהנוהל שלנו בהחלט יכול להיות בסיס מאוד טוב לחוזר המנכ"ל החדש.

בהקשר הזה אני אחזור לדבריו של גידי קודם, בעניין טפסי 17. מאחר ובתפיסתנו ואנחנו כבר מיישמים את זה, אין באמת צורך שהפונות והפונים יפגשו אנשי מקצוע רפואיים לא רלוונטיים במסגרת

הוועדה, או במילים אחרות "אם אני לא רוצה ניתוח – אין סיבה שאני אפגוש את הכירורג הפלסטי", כך שאנחנו בעצם בזה מצמצמים את מספר המפגשים ומקצרים את התהליך בוועדה ולכן הקונספט של טופס 17 אחוד לכל הפגישות בוועדה. הוא היה רלוונטי במודל הקודם, הוא היה יכול מאוד להיות לעזר, אבל במודל החדש והיותר מצומצם שאני לוקח את מלוא האחריות מבחינה מקצועית שהוא ראוי ונכון, אני חושב שכל הנושא של טפסי 17 לפגישות עם חברי הוועדה ואני כרגע מפריד את זה מטפסי 17 לניתוחים, יכול להיות שהוא כבר לפחות רלוונטי.

לגבי אישורים לניתוחים זה דיפרנציאלי מאוד בין הקופות, אני חוזר על מה שאני תמיד אומר וזה שהמשרד צריך להיות הרגולטור החד משמעי לגבי כל מה שקשור להתאמה מגדרים ושנמצא בסל השירותים.

לגבי טפסי 17 לניתוחים או טפסי 17 אפילו למפגשים עם מומחי הוועד – כל מי שנתקלת או נתקל בבעיה יכולה או יכול לפנות אליי אישית ואני מטפל בזה ויש תגובה של כל קופות החולים, ככה שאני יודע שזה לא מענה שהוא מערכתי ושהוא לא המענה האופטימלי, אבל בתקופת מעבר הזו אני חושב שזה יוכל לעזור.

היו"ר גבי לסקי:

אז גם גידי כבר אמר שגם הוא יוכל לשבת גם כן עם הארגונים ואז נראה לי שביחד כבר אפשר למצוא כבר איזה דרך לתקן את זה.

רז גרוס:

כן, בדיוק. לגבי ניתוח נוסף, ניתוח תחתון נוסף – ששם באמת זה צוואר הבקבוק העיקרי. כידוע אנחנו בשיבא הוספנו בעקבות פניה שלי למנכ"ל בית החולים ניתוח שלישי, החל מאוקטובר האחרון. שלישי בחודש. זה מקצר אולי ב-50% את ההמתנה, אבל תמיד שואפים ליותר וגם עכשיו ההמתנה היא בלתי סבירה בעליל ויש כוונה להוסיף ניתוח רביעי. מבחינת המנתח שלנו, אמנם הוא היחידי בארץ שעושה את זה אבל יש לו נכונות לעשות את זה, אלא שהדבר כרוך גם בשעות חדר ניתוח, זמן מרדים, ימי אשפוז וכולי, אבל הנושא כן בדיון במשרד לגבי הוספת ניתוח רביעי, כפי שדובר עוד בביקור ההיסטורי לדעתי של השר אצילנו בוועדה קצת אחרי שהוא נכנס לתפקיד בתחילת אוגוסט.

אני רוצה רגע לנצל את הבמה הזאת לעוד דקה אחת ולהגיד לפרוטוקול – למרות שזה לא בנושא של הדיון. כל ניסיון להשוות בין טיפולי התאמה מגדרית לבין טיפולי המרה וזה נאמר פה כבר, הוא מופרך מכל בחינה. הוא מרושע גם וזה נכון, אבל הוא מופרך מדעית, מקצועית וגם קלינית. לכתוב "בואו נדמיין מה היה מתחולל בציבור אילו שר הבריאות לשעבר, יעקב ליצמן היה אוסר טיפולי התאמה מגדרית..." זה כמו לשאול באותה המידה מה היה מתחולל בציבור אילו השר ליצמן היה אוסר השתלות כליה לאנשים עם אי ספיקת כליות או כימותרפיה לאנשים חולי סרטן. זו בדיוק אותה השאלה ולכן כל הניסיון להשוות את זה, במיוחד על ידי איש מקצוע ואני, כפסיכיאטר גם אומר את זה כאן וגם כרופא, שזה מופרך בעליל וגם מטעה ציבור שלם שלא מספיק מתמצא בנושא. אז היה לי חשוב להגיד את זה כאן.

היו"ר גבי לסקי:

תודה רבה ד"ר רז.

גידי פרץ:

יש לי רק שאלה לד"ר גרוס. אני רוצה לדעת מה עם שינוי שיטת הניתוח לשיטה החדשה והמתקדמת יותר, האם זה בעבודה.

רז גרוס:

שיטת הניתוח התחתון אתה מתכוון?

גידי פרץ:

כן.

רז גרוס:

אני יודע שזה בעבודה, אני לא רוצה להשיב בשם הפלסטיקאים, אבל אני יודע שהם מודעים לשיטה החדשה. יש בתוכניות בטווח הקרוב מתמחה בכירורגיה פלסטית שאנחנו נשלח להתמקצעות בחו"ל. אנחנו כמובן מקווים שיהיו עוד מרכזים רפואיים שיכשירו מנתחים לעסוק בתחום ויש כמובן את הדיון אם לאפשר לבצע את הניתוח הזה גם במגזר הפרטי וכמובן, גם לבתי חולים פרטיים ומנתחים שיעמדו בדרישות המקצועיות. אני יודע שבמשרד ואני לא מדבר בשם משרד הבריאות, אבל אני חושב שזה עדיין בדיונים. אני באופן אישי חושב שזה נכון לפתוח את זה גם למגזר הפרטי, אני מודע להסתייגויות שיש להם בנושא הזה.

גידי פרץ:

אולי רק להוסיף לדברים שאור אמרה קודם.

היו"ר גבי לסקי:

כן אבל יש לנו ממש ארבע דקות עד שאנחנו מסיימים.

גידי פרץ:

אז רק לגבי הנושא של בריאות הנפש, חשוב להגיד שבנושא הזה יש מחסור בכל תחום בריאות הנפש ובכל הארץ וזה אחד הנושאים שהשר שם אותם גם במיקוד מאוד מאוד מרכזי. יש ממש מהפך בנושא של בריאות הנפש.

היו"ר גבי לסקי:

גם תקציבי.

גידי פרץ:

תקציבי מאוד גדול ובאופן כללי, הנושא של קיצור זמני המתנה בבריאות הנפש ואנחנו בהחלט מקווים שזה גם ישפיע על זמני ההמתנה של האוכלוסייה.

היו"ר גבי לסקי:

טוב, אני מאוד רוצה להודות לכולם על הדיון הזה. מצד אחד שמענו גם ממשרד הרווחה, גם ממשרד הבריאות וגם ממשטרת ישראל התקדמות ועל כך אני מודה לכם. יש עדיין דברים שצריכים להיעשות. אני מקווה שדרך הדיון הזה אנחנו הצלחנו להניע אתכם על מנת לסיים את הנושאים ולטפל בנושאים החסרים מההמלצות של הדו"ח על מנת שאנחנו נוכל לראות, כי באמת, יצא דו"ח שנעשתה עליו עבודה מצוינת ומהירה. אז שאנחנו גם נהיה בתרבות כזאת שאחרי שיש דוח עם המלצות ולאחר שבחנו את הנושא אנחנו גם נוכל ליישם את ההמלצות.

משרד המשפטים, העניין הזה עדיין חסר וזו שאלה מאוד מורכבת וחשובה שפוגעת בהמון אנשים. לא קיבלנו תשובות על שום שאלה, גם לא בדיון הקודם. אני קוראת מפה לשר המשפטים ואנחנו נפנה אליו ולמשרד גם באופן רשמי. אנחנו פשוט חייבים תשובות על מנת שנוכל להתקדם בנוגע להמלצות הקשורות למשרד הבריאות.

אני פונה מפה גם למשרד החינוך, שלא היו נוכחים בדיון הפעם, אנחנו גם ביקשנו לקבל התייחסויות על חוזר המנכ"ל, על אף שהם יצאו מהמלצות של הוועדה הבין משרדית. זה חלק מהרצף הטיפולי ואנחנו לא יכולים להשאיר את מערכת החינוך מחוץ לתמונה, זה חלק כולל ואנחנו גם נדרוש לקבל באופן קונקרטי ממשרד החינוך את ההתייחסויות שלהם.

אנחנו נקיים דיון המשך נוסף ותוך כדי זה עד הדיון הבא אנחנו נפנה למשרדים על מנת לקבל מהם מראש את ההתייחסויות שלהם לגבי כל נושא ואני מקווה אבי מוטולה, שאנחנו נוכל בקרוב, לפחות להגיד שכל המשרדים אימצו את כל 16 ההמלצות שבדו"ח. אז שאפשר יהיה להגיד שנעשתה עבודה ואפשר יהיה להתקדם הלאה.

אומרים לי עכשיו שמשרד החינוך כן על הזום, אז אני מתנצלת כי אנחנו כבר לא נוכל לדבר איתם, אם יש לכם התייחסויות אני מבקשת שתעבירו אתן לוועדה, גם ביקשנו שתעשו את זה בטרם הדיון וזה לא נעשה, אבל זה כן חלק מהרצף ואנחנו נעשה כאמור דיון מעקב על מנת לראות שבעצם כל הדו"ח הזה באמת ייושם ויצא לפועל ושנחנו נוכל לטפל גם במענים והצרכים הנוספים שיש לקהילה.

אבל אני יכולה להגיד שאני היום, ביום הזה, אני חשוב לי לומר שלקהילה במקום הזה ובבית הזה יש מקום חשוב ומרכזי ואתן ואתם לא שקופים ואנחנו נעשה את כל התהליכים שנדרשים יחד איתכן ואיתכם על מנת למגר כל סוג של אפליה ועל מנת לתת מענים לכל הצרכים הייחודיים ועל מנת שתוכלו לצרוך גם טיפולים ושירותים מכל הרמות בצורה הנאותה, המכבד ביותר ושנותנת מענה לכל הצרכים. תודה רבה לכולם.

הישיבה ננעלה בשעה 12:45.